

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
—ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837—

Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης
Ιατρική Σχολή, Τμήμα Βιολογίας

Δ.Π.Μ.Σ. Κοινωνική Νευροεπιστήμη,
Κοινωνική Παιδαγωγική και Εκπαίδευση
[Social Neuroscience, Social Pedagogy
and Education]

Διατμηματικό Πρόγραμμα
Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΠΜΣ)

**ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΝΕΥΡΟΕΠΙΣΤΗΜΗ,
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
Social Neuroscience, Social Pedagogy and Education**

Κανονισμός Λειτουργίας

του ΔΠΜΣ

(2023)

ΑΠΟΦΑΣΗ

Τροποποίηση Κανονισμού του Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΠΜΣ) του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης, της Ιατρικής Σχολής και του Τμήματος Βιολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, με τίτλο: «Κοινωνική Νευροεπιστήμη, Κοινωνική Παιδαγωγική και Εκπαίδευση» (Social Neuroscience, Social Pedagogy and Education).

Η ΣΥΓΚΛΗΤΟΣ

ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Λαμβάνοντας υπόψη:

1. τις διατάξεις του ν. 4957/22 «Νέοι Ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των Α.Ε.Ι. με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις.» (Α' 141), και ειδικότερα τα άρθρα 79 έως και 88,
2. την υπό στοιχεία 135557/Ζ1/1-11-2022 εγκύκλιο του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων «Εφαρμογή των διατάξεων του Ν. 4957/2022 «Νέοι ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των ΑΕΙ με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις» (Α' 141) για την οργάνωση και λειτουργία προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών και λοιπά θέματα,
3. τις διατάξεις του ν.4386/2016 «Ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις» (Α'83), όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν,
4. το Π.Δ. 85/31-5-2013 «Ίδρυση, μετονομασία, ανασυγκρότηση Σχολών και ίδρυση Τμήματος στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών» (Α' 124),
5. τις διατάξεις του ν. 3374/2005 και ιδίως τα άρθρα 14 και 15 «Διασφάλιση της ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση. Σύστημα μεταφοράς και συσσώρευσης πιστωτικών μονάδων - Παράρτημα διπλώματος» (189 Α'), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει,
6. την υπό στοιχεία Φ5/89656/Β3/13-8-2007 «Εφαρμογή του Συστήματος Μεταφοράς και Συσσώρευσης Πιστωτικών Μονάδων (Β' 1466),
7. την υπ' αριθμ. 1432/20-01-2023 απόφαση της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ με την οποία εγκρίθηκε ο Κανονισμός Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του ΕΚΠΑ,
8. το Ειδικό Πρωτόκολλο Συνεργασίας μεταξύ του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης, της Ιατρικής Σχολής και του Τμήματος Βιολογίας του ΕΚΠΑ,
9. την υπ' αριθμ. 26/25-7-2019 απόφαση Συγκλήτου του ΕΚΠΑ με την οποία ιδρύθηκε το ΔΠΜΣ «Κοινωνική Νευροεπιστήμη, Κοινωνική Παιδαγωγική και Εκπαίδευση» (Social Neuroscience, Social Pedagogy and Education) του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης, της Ιατρικής Σχολής και του Τμήματος Βιολογίας του ΕΚΠΑ (Β' 3789),
10. την υπ' αριθμ. 26/25-7-2019 απόφαση Συγκλήτου του ΕΚΠΑ με την οποία εγκρίθηκε ο κανονισμός του ΔΠΜΣ «Κοινωνική Νευροεπιστήμη, Κοινωνική Παιδαγωγική και Εκπαίδευση» (Social Neuroscience, Social Pedagogy and Education) του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης, της Ιατρικής Σχολής και του Τμήματος Βιολογίας του ΕΚΠΑ (Β' 3790),
11. την υπ' αριθμ. 5/03.12.2019 απόφαση Συγκλήτου του ΕΚΠΑ με την οποία εγκρίθηκε η χορήγηση Πιστοποίησης Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας του ΔΠΜΣ «Κοινωνική Νευροεπιστήμη, Κοινωνική Παιδαγωγική και Εκπαίδευση» (Social Neuroscience, Social Pedagogy and Education) του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης, της Ιατρικής Σχολής και του Τμήματος Βιολογίας του ΕΚΠΑ (Β' 246/2020),

12. τα αποσπάσματα πρακτικών των Συνελεύσεων της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών του ΔΠΜΣ «Κοινωνική Νευροεπιστήμη, Κοινωνική Παιδαγωγική και Εκπαίδευση» (Social Neuroscience, Social Pedagogy and Education) του ΕΚΠΑ (συνεδριάσεις 02.02.2023 και 25.05.2023),
13. το απόσπασμα πρακτικού της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ (12η συνεδρία / 06.07.2023),
14. το γεγονός ότι με την παρούσα δεν προκαλείται δαπάνη εις βάρος του κρατικού προϋπολογισμού

αποφασίζει:

την τροποποίηση του Κανονισμού του Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΠΜΣ) του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης, της Ιατρικής Σχολής και του Τμήματος Βιολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ), με τίτλο: «Κοινωνική Νευροεπιστήμη, Κοινωνική Παιδαγωγική και Εκπαίδευση» («Social Neuroscience, Social Pedagogy and Education»), από το ακαδημαϊκό έτος 2022-2023, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4957/22 και τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του ΕΚΠΑ, ως ακολούθως:

ΆΡΘΡΟ 1

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ – ΣΚΟΠΟΣ – ΣΤΟΧΟΙ – ΤΙΤΛΟΣ

1.1 Αντικείμενο του Διατμηματικού ΠΜΣ «Κοινωνική Νευροεπιστήμη, Κοινωνική Παιδαγωγική και Εκπαίδευση» (Social Neuroscience, Social Pedagogy and Education) είναι:

α) η μελέτη και η έρευνα σε σύγχρονα ζητήματα των Επιστημών της Αγωγής και των σχετιζόμενων Νευροεπιστημών, μέσα από την αξιοποίηση των μεταξύ τους διεπιστημονικών συνεργειών, οι οποίες παρουσιάζουν αξιοσημείωτη ανάπτυξη, στον διεθνή χώρο, ιδιαιτέρως τα τελευταία χρόνια.

β) η εξειδίκευση επιστημόνων σε ζητήματα της Κοινωνικής Παιδαγωγικής και της Κοινωνικής Νευροεπιστήμης, ώστε αυτοί να μπορούν να συμβάλλουν στη βελτιστοποίηση των εκπαιδευτικών και κοινωνικών λειτουργιών σε διάφορα πεδία και σε όλο το ηλικιακό φάσμα του ανθρώπου, καθώς και στην ανάπτυξη της επιστημονικής έρευνας και στη συνακόλουθη προαγωγή της επιστημονικής γνώσης.

1.2 Σκοπός:

Γενικός σκοπός του Διατμηματικού ΠΜΣ «Κοινωνική Νευροεπιστήμη, Κοινωνική Παιδαγωγική και Εκπαίδευση» (Social Neuroscience, Social Pedagogy and Education) είναι η παροχή υψηλού επιπέδου μεταπτυχιακής εκπαίδευσης στους φοιτητές του σε σύγχρονα ζητήματα των Επιστημών της Αγωγής, όπως σε εκπαιδευτικά και κοινωνικοπαιδαγωγικά ζητήματα αιχμής, μέσω της διεπιστημονικής αξιοποίησης των ερευνητικών αποτελεσμάτων της Κοινωνικής Νευροεπιστήμης, με στόχο οι απόφοιτοι, ως κοινωνικοί παιδαγωγοί (σύμφωνα και με τα διεθνή δεδομένα), ως εκπαιδευτικοί και ως ειδικευμένοι επιστήμονες στην αξιοποίηση της διεπιστημονικής συνέργειας της Κοινωνικής Παιδαγωγικής, της Εκπαίδευσης και της Κοινωνικής Νευροεπιστήμης να είναι ικανοί να σχεδιάζουν, να οργανώνουν και να αναπτύσσουν εκπαιδευτικά προγράμματα, καθώς και παρεμβάσεις Κοινωνικής Παιδαγωγικής στα πεδία της τυπικής, μη τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης, καθώς και σε οιονδήποτε χώρο κοινωνικοπαιδαγωγικής δράσης, σε όλο το ηλικιακό φάσμα του ανθρώπου, ώστε να μπορούν αποτελεσματικά να ανταποκριθούν στις πολυπαραμετρικές, πολύπλοκες απαιτήσεις και στις σύγχρονες ανάγκες των εκπαιδευτικών, παιδαγωγικών και κοινωνικών συστημάτων, οι οποίες προκύπτουν από τις συνεχείς αλλαγές στον σημερινό κόσμο.

1.3 Στόχοι – Μαθησιακά αποτελέσματα:

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση των σπουδών στο ΔΠΜΣ «Κοινωνική Νευροεπιστήμη, Κοινωνική Παιδαγωγική και Εκπαίδευση» (Social Neuroscience, Social Pedagogy and Education) οι απόφοιτοι θα είναι σε θέση:

- να αξιοποιούν τις γνώσεις σχετικά με την αλληλεπίδραση του κοινωνικού εγκεφάλου με τις γνωστικές, συναισθηματικές και κοινωνικές δεξιότητες των παιδιών και των ενηλίκων, ώστε να μπορούν να υποστηρίξουν αποτελεσματικότερα την καλλιέργεια αξιών, τη διαδικασία της μάθησης,

την εκδήλωση θετικών συμπεριφορών και την επίλυση προβλημάτων,

- να εφαρμόζουν μεθόδους και τεχνικές αξιοποίησης της πλαστικότητας του εγκεφάλου, ώστε να μπορούν να δημιουργήσουν τις κατάλληλες μαθησιακές εμπειρίες για να βελτιώνουν τη διδακτική και την εκπαιδευτική διαδικασία, την ανάπτυξη σχέσεων και την κοινωνική μάθηση, στα πεδία της τυπικής, μη τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης σε όλο το ηλικιακό φάσμα του ανθρώπου,
- να αναγνωρίζουν τη βιολογική και την κοινωνική βάση της μάθησης να την αξιοποιούν σε θέματα ειδικών μαθησιακών αναγκών και διαφοροποιημένης διδασκαλίας,
- να ενσωματώνουν στην εκπαίδευση παιδιών και ενηλίκων, καθώς και στις κοινωνικοπαιδαγωγικές παρεμβάσεις τα ερευνητικά αποτελέσματα από την Κοινωνική Νευροεπιστήμη, επιδιώκοντας τη βελτίωση στο επίπεδο της παρεχόμενης εκπαίδευσης και της ποιότητας ζωής της σχολικής τάξης, της σχολικής και της ευρύτερης κοινότητας, αναβαθμίζοντας τον ρόλο του εκπαιδευτή παιδιών και ενηλίκων, του σχολείου και γενικά του φορέα εκπαίδευσης,
- να αξιοποιούν τις θεωρητικές, επιστημολογικές και μεθοδολογικές διαστάσεις και εφαρμογές των πολυδύναμων διεπιστημονικών χώρων της Κοινωνικής Παιδαγωγικής και της Εκπαίδευσης καθώς και τον ρόλο και τις πολλαπλές δυνατότητες του σύγχρονου εκπαιδευτικού και του κοινωνικού παιδαγωγού σύμφωνα και με τα διεθνή δεδομένα,
- να αναπτύσσουν τις μεθοδολογικές δυνατότητες και πρακτικές της εκπαιδευτικής και της κοινωνικοπαιδαγωγικής έρευνας, ενισχυόμενες από σύγχρονα δεδομένα της Κοινωνικής Νευροεπιστήμης, για την κατανόηση, ερμηνεία και αποτελεσματική αντιμετώπιση των εκπαιδευτικών και κοινωνικοπαιδαγωγικών ζητημάτων σε διάφορα πεδία της εκπαίδευσης και της κοινωνικής δράσης,
- να σχεδιάζουν, να εφαρμόζουν και να αξιολογούν κοινωνικοπαιδαγωγικές δράσεις, παρεμβάσεις, καθώς και εκπαιδευτικά προγράμματα σε πεδία της τυπικής, μη τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης, με στόχο την ενίσχυση, την προσωπική και κοινωνική ολόπλευρη ανάπτυξη των ανθρώπων και τη βελτίωση και αλλαγή των εκπαιδευτικών και κοινωνικών συνθηκών,
- να παράγουν νέα γνώση μέσα από τη μελέτη των αλληλεπιδράσεων, των διεπιστημονικών αλληλεξαρτήσεων και διασυνδέσεων των βιολογικών μηχανισμών, της ηθικής και των παιδαγωγικών και κοινωνικών διεργασιών του ανθρώπου,
- να αναγνωρίζουν τη σημασία των αλληλεπιδράσεων των γνωστικών, συναισθηματικών, κοινωνικών και πολιτισμικών παραγόντων στην ανάπτυξη και στην αποτελεσματικότητα κοινωνικοπαιδαγωγικών και εκπαιδευτικών μεθόδων και στρατηγικών,
- να ερευνούν τις εκπαιδευτικές, κοινωνικές και πολιτισμικές συνθήκες σε διαφορετικά περιβάλλοντα και πεδία της τυπικής, μη τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης, συνυπολογίζοντας τη δυναμική και τις αλληλεπιδράσεις που δημιουργούνται από την Κοινωνική Νευροεπιστήμη και τις Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνίας (Τ.Π.Ε.),
- να αξιοποιούν τις διαστάσεις και τις δυνατότητες της διεπιστημονικής συνέργειας της Εκπαίδευσης, της Κοινωνικής Παιδαγωγικής και της Κοινωνικής Νευροεπιστήμης στην παραγωγή εκπαιδευτικής και κοινωνικής πολιτικής,
- να διαχέουν τις γνώσεις και δεξιότητες που απέκτησαν κατά τη φοίτησή τους στο ΔΠΜΣ, επιδιώκοντας τη διεπιστημονική τους διασύνδεση, την επιστημονική τους εξωστρέφεια και τη δυναμική αξιοποίηση νέων επαγγελματικών ευκαιριών, σε διαφορετικά (διε)επιστημονικά πεδία.

1.4 Ο τίτλος:

Το ΔΠΜΣ οδηγεί στην απονομή Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) στην «Κοινωνική Νευροεπιστήμη, Κοινωνική Παιδαγωγική, και Εκπαίδευση» (Master of Science in Social Neuroscience, Social Pedagogy and Education), μετά την πλήρη και επιτυχή ολοκλήρωση των σπουδών με βάση το πρόγραμμα σπουδών (όπως προβλέπεται στο άρθρο 15 του παρόντος Κανονισμού).

Το Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Διατμηματικού ΠΜΣ απονέμεται από το ΠΤΔΕ του ΕΚΠΑ (επιστεύδον Τμήμα) με ισότιμη αναφορά σε αυτόν της Ιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ και του Τμήματος Βιολογίας του ΕΚΠΑ.

ΆΡΘΡΟ 2

ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΌΡΓΑΝΑ ΤΟΥ ΔΠΜΣ

Αρμόδια όργανα για τη λειτουργία του Διατμηματικού ΠΜΣ «Κοινωνική Νευροεπιστήμη, Κοινωνική Παιδαγωγική και Εκπαίδευση» (Social Neuroscience, Social Pedagogy and Education), σύμφωνα με το ν. 4485/2017 είναι:

2.1 Η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών και η Σύγκλητος.

2.2 Η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών

Η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών (ΕΠΣ) συγκροτείται από πέντε (5) μέλη ΔΕΠ των συνεργαζόμενων Τμημάτων, 2 μέλη προέρχονται από το ΠΤΔΕ, 2 μέλη από την Ιατρική Σχολή και 1 μέλος από το Τμήμα Βιολογίας του ΕΚΠΑ.

Στην Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών δύνανται να συμμετέχουν Ομότιμοι Καθηγητές των συνεργαζόμενων Τμημάτων, εφόσον παρέχουν διδακτικό έργο στο ΔΠΜΣ.

Αρμοδιότητες της ΕΠΣ είναι να:

α) εισηγείται στη Σύγκλητο την αναγκαιότητα τροποποίησης του ΔΠΜΣ καθώς και την παράταση της διάρκειας του ΔΠΜΣ,

β) ορίζει τον/ην Διευθυντή/τρια και τα μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής του ΔΠΜΣ,

γ) συγκροτεί Επιτροπές για την αξιολόγηση των αιτήσεων των υποψήφιων μεταπτυχιακών φοιτητών και εγκρίνει την εγγραφή αυτών στο ΔΠΜΣ.

δ) συγκροτεί εξεταστικές επιτροπές για την εξέταση των διπλωματικών εργασιών των μεταπτυχιακών φοιτητών και ορίζει τον επιβλέποντα ανά εργασία,

ε) διαπιστώνει την επιτυχή ολοκλήρωση της φοίτησης και απονέμει το Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών,

στ) εγκρίνει τον απολογισμό του ΔΠΜΣ, κατόπιν εισήγησης της Συντονιστικής Επιτροπής (ΣΕ),

ζ) ασκεί κάθε άλλη νόμιμη αρμοδιότητα.

Με απόφαση της ΕΠΣ οι αρμοδιότητες των περ. γ) και δ) δύναται να μεταβιβάζονται στη ΣΕ του ΔΠΜΣ.

2.3 Η Συντονιστική Επιτροπή

Η Συντονιστική Επιτροπή (ΣΕ) συγκροτείται από τον/την Διευθυντή/ντρια του ΔΠΜΣ και τέσσερα (4) μέλη ΔΕΠ των συνεργαζόμενων Τμημάτων, στα οποία μπορεί να συμπεριλαμβάνονται και Ομότιμοι Καθηγητές, που παρέχουν διδακτικό έργο στο ΔΠΜΣ. Τα μέλη της ΣΕ καθορίζονται με απόφαση της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών. Η ΣΕ είναι αρμόδια για την παρακολούθηση και τον συντονισμό της λειτουργίας του προγράμματος και ιδίως:

α) καταρτίζει τον αρχικό ετήσιο προϋπολογισμό του ΔΠΜΣ και τις τροποποιήσεις του και εισηγείται την έγκρισή του προς την Επιτροπή Ερευνών του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας (ΕΛΚΕ),

β) καταρτίζει τον απολογισμό του προγράμματος και εισηγείται την έγκρισή του προς την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών

γ) εγκρίνει τη διενέργεια δαπανών του ΔΠΜΣ,

δ) εγκρίνει τη χορήγηση υποτροφιών, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην απόφαση ίδρυσης του ΔΠΜΣ και στον Κανονισμό μεταπτυχιακών και διδακτορικών σπουδών του ΔΠΜΣ,

ε) εισηγείται προς την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών την κατανομή του διδακτικού έργου, καθώς και την ανάθεση διδακτικού έργου (μαθημάτων, σεμιναρίων, πρακτικών ασκήσεων, εργαστηρίων),

στ) εισηγείται προς την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών την πρόσκληση Επισκεπτών Καθηγητών και διδασκόντων για την κάλυψη διδακτικών αναγκών (μαθημάτων, σεμιναρίων, πρακτικών ασκήσεων, εργαστηρίων κ.λπ.) του ΔΠΜΣ,

ζ) καταρτίζει σχέδιο για την τροποποίηση του προγράμματος σπουδών, το οποίο υποβάλλει προς την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών,

η) εισηγείται προς την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών την ανακατανομή των μαθημάτων μεταξύ των ακαδημαϊκών εξαμήνων, καθώς και γενικότερα θέματα που σχετίζονται με την ποιοτική αναβάθμιση του προγράμματος σπουδών.

2.4 Ο/Η Διευθυντής/τρια του του ΔΠΜΣ

Ο/Η Διευθυντής/τρια του ΔΠΜΣ προέρχεται από τα μέλη ΔΕΠ των συνεργαζόμενων Τμημάτων βαθμίδας καθηγητή ή αναπληρωτή καθηγητή του ιδίου ή συναφούς γνωστικού αντικειμένου με το γνωστικό αντικείμενο του ΔΠΜΣ. Ο/Η Διευθυντής/τρια του ΔΠΜΣ ορίζεται από την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών, της οποίας αποτελεί μέλος, για διετή θητεία, με δυνατότητα ανανέωσης χωρίς περιορισμό.

Ο/Η Διευθυντής/τρια του ΔΠΜΣ έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) προεδρεύει της ΣΕ καθώς και της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών, συντάσσει την ημερήσια διάταξη και συγκαλεί τις συνεδριάσεις της,

β) εισηγείται τα θέματα που αφορούν την οργάνωση και τη λειτουργία του ΔΠΜΣ προς την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών,

γ) εισηγείται προς τη ΣΕ και τα λοιπά όργανα του ΔΠΜΣ και του ΕΚΠΑ θέματα σχετικά με την αποτελεσματική λειτουργία του ΔΠΜΣ,

δ) είναι Επιστημονικός/ή Υπεύθυνος/η του προγράμματος και ασκεί τις αντίστοιχες αρμοδιότητες,

ε) παρακολουθεί την υλοποίηση των αποφάσεων των οργάνων του ΔΠΜΣ και του Εσωτερικού Κανονισμού μεταπτυχιακών και διδακτορικών προγραμμάτων σπουδών, καθώς και την παρακολούθηση εκτέλεσης του προϋπολογισμού του ΔΠΜΣ,

στ) ασκεί οποιαδήποτε άλλη αρμοδιότητα, η οποία ορίζεται στην απόφαση ίδρυσης του ΔΠΜΣ.

Ο/Η Διευθυντής/τρια του ΔΠΜΣ καθώς και τα μέλη της ΣΕ και της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών δεν δικαιούνται αμοιβής ή οιασδήποτε αποζημίωσης για την εκτέλεση των αρμοδιοτήτων που τους ανατίθενται και σχετίζεται με την εκτέλεση των καθηκόντων τους.

2.5 Η Γραμματειακή υποστήριξη του ΔΠΜΣ

α) Η Γραμματεία του ΠΤΔΕ (επισπεύδοντος Τμήματος) είναι αρμόδια για τη γραμματειακή και διοικητική υποστήριξη του ΔΠΜΣ.

β) Ο/Η Γραμματέας της Σχολής/του ΠΤΔΕ ορίζει υπάλληλο ή υπαλλήλους – ανάλογα με τον αριθμό των ΠΜΣ και τον φόρτο εργασίας – ως αρμόδιο/ους για τα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος.

γ) Το ΔΠΜΣ μπορεί να προσλαμβάνει, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, εξωτερικούς συνεργάτες για τη γραμματειακή και διοικητική υποστήριξη, οι οποίοι και πάλι βρίσκονται υπό την επιστασία της Γραμματείας του Τμήματος και της ΣΕ του ΔΠΜΣ.

ΆΡΘΡΟ 3

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΙΣΑΚΤΕΩΝ

3.1 Στο ΔΠΜΣ «Κοινωνική Νευροεπιστήμη, Κοινωνική Παιδαγωγική και Εκπαίδευση» (Social Neuroscience, Social Pedagogy and Education) γίνονται δεκτοί κάτοχοι τίτλου του Α΄ κύκλου σπουδών των Τμημάτων Πανεπιστημίων και ΤΕΙ της ημεδαπής ή ομοταγών, αναγνωρισμένων ιδρυμάτων της αλλοδαπής.

Υποψήφιοι μπορούν να είναι και τελειόφοιτοι φοιτητές, οι οποίοι θα αξιολογηθούν και εάν επιτύχουν θα μπορούν να εγγραφούν στο ΔΠΜΣ υπό τον όρο ότι θα προσκομίσουν βεβαίωση περάτωσης των προπτυχιακών τους σπουδών, πριν από τη λήξη των εγγραφών στο ΔΠΜΣ και θα πληρούν όλες τις προϋποθέσεις εισαγωγής στο ΔΠΜΣ.

3.2 Ο ανώτατος αριθμός εισακτέων στο ΔΠΜΣ ορίζεται σε πενήντα (50) ανά ακαδημαϊκό έτος. Γίνονται δεκτοί ως υπεράριθμοι οι ισοβαθμούντες/σες υποψήφιοι/ες, μέχρι 10% επί του ανώτατου αριθμού εισακτέων, στην ίδια θέση της τελικής κατάταξης. Ο ανώτατος αριθμός εισακτέων στο ΔΠΜΣ προσδιορίζεται από διάφορους μεταβλητούς παράγοντες, όπως την αναλογία φοιτητών - διδασκόντων στο ΔΠΜΣ, την απορρόφηση των διπλωματούχων από την αγορά εργασίας, τις εκάστοτε κοινωνικοπαιδαγωγικές συνθήκες και ανάγκες κ.ά.

3.3 Επιπλέον του αριθμού των εισακτέων γίνεται δεκτό ένα (1) μέλος των κατηγοριών Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. κατ' έτος, εφόσον το έργο που επιτελεί στο Ίδρυμα είναι συναφές με το γνωστικό αντικείμενο του ΔΠΜΣ και εφόσον πληροί τα κριτήρια εισαγωγής.

3.4 Οι υπότροφοι του ΙΚΥ, οι αλλοδαποί υπότροφοι του ελληνικού κράτους, για το ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο με αυτό του ΔΠΜΣ εισάγονται χωρίς εξετάσεις και εγγράφονται υποχρεωτικά στο πρώτο εξάμηνο σπουδών, εφόσον πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις εισαγωγής στο ΔΠΜΣ.

3.5 Σε ποιους απευθύνεται το ΔΠΜΣ:

Το Διατμηματικό ΠΜΣ «Κοινωνική Νευροεπιστήμη, Κοινωνική Παιδαγωγική και Εκπαίδευση» (Social Neuroscience, Social Pedagogy and Education) απευθύνεται σε πτυχιούχους τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, σε εκπαιδευτικούς όλων των ειδικοτήτων, σε ιατρούς, βιολόγους, σε στελέχη της Εκπαίδευσης, της Υγείας, της Κοινωνικής Μέριμνας, της Διά βίου Μάθησης, της Εκπαίδευσης Ενηλίκων, σε στελέχη του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, οργανισμών και οργανώσεων, κυβερνητικών και μη κυβερνητικών, και φορέων υλοποίησης εκπαιδευτικών και κοινωνικοπαιδαγωγικών προγραμμάτων, παρεμβάσεων και δράσεων και γενικά σε όσους επιστήμονες – ερευνητές επιθυμούν να αποκτήσουν επιστημονική εξειδίκευση σε ζητήματα της Κοινωνικής Παιδαγωγικής και της Κοινωνικής Νευροεπιστήμης, ώστε να είναι ικανοί να συμβάλλουν στη βελτιστοποίηση της εκπαίδευσης σε διάφορα πεδία και σε όλο το ηλικιακό φάσμα του ανθρώπου και επιπλέον να αξιοποιούν τον ρόλο του σύγχρονου εκπαιδευτή παιδιών και ενηλίκων και τις πολλαπλές δυνατότητες του κοινωνικού παιδαγωγού, σύμφωνα και με τα διεθνή δεδομένα.

ΆΡΘΡΟ 4

ΤΡΟΠΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

4.1 Η επιλογή των φοιτητών/τριών στο ΔΠΜΣ γίνεται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του ΕΚΠΑ και τις προβλέψεις του παρόντος Κανονισμού.

4.2 Κάθε εαρινό (ή χειμερινό σε ειδικές περιπτώσεις) εξάμηνο, με απόφαση της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών του ΔΠΜΣ «Κοινωνική Νευροεπιστήμη, Κοινωνική Παιδαγωγική και Εκπαίδευση» (Social Neuroscience, Social Pedagogy and Education) του Ε.Κ.Π.Α, δημοσιεύεται και αναρτάται στην ιστοσελίδα του ΔΠΜΣ (<https://snspe.primedu.uoa.gr>), στην ιστοσελίδα του (επισπεύδοντος Τμήματος) ΠΤΔΕ, στις ιστοσελίδες των συνεργαζόμενων Τμημάτων και του Πανεπιστημίου η προκήρυξη - πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την εισαγωγή στο επόμενο ακαδημαϊκό έτος μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών στο ΔΠΜΣ. Σε ειδικές περιπτώσεις, με αιτιολογημένη απόφαση της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών (ΕΠΣ) του ΔΠΜΣ, μπορεί η προκήρυξη να δημοσιευθεί κατά το χειμερινό εξάμηνο και η έναρξη του κύκλου σπουδών

να γίνει στο επόμενο ακαδημαϊκό εξάμηνο. Η προκήρυξη λαμβάνει ευρεία δημοσιότητα σε κάθε πρόσφορο μέσον.

4.3 Οι σχετικές αιτήσεις μαζί με όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά αποστέλλονται από τον/την υποψήφιο/α, μέσω email, στη Γραμματεία του ΠΤΔΕ και στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο του ΔΠΜΣ (email: msc-snspe@primedu.uoa.gr) του ΔΠΜΣ, στο χρονικό διάστημα που ορίζεται κατά την προκήρυξη και μπορεί να παραταθεί με απόφαση της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών του ΔΠΜΣ.

4.4 Η ΕΠΣ ορίζει ειδική επιτροπή αξιολόγησης και επιλογής εισακτέων, η οποία αποτελείται τουλάχιστον από τρία μέλη ΔΕΠ που έχουν αναλάβει διδακτικό έργο στο ΔΠΜΣ.

4.5 Στην προκήρυξη προσδιορίζονται απαραίτητες προϋποθέσεις και τα δικαιολογητικά.

4.5.1 Απαραίτητες προϋποθέσεις συμμετοχής υποψηφίων μεταπτυχιακών φοιτητών στο Διατμηματικό ΠΜΣ «Κοινωνική Νευροεπιστήμη, Κοινωνική Παιδαγωγική και Εκπαίδευση» (Social Neuroscience, Social Pedagogy and Education) είναι οι ακόλουθες:

α. Γίνονται δεκτοί κάτοχοι τίτλου του Α' κύκλου σπουδών των Τμημάτων όλων των Σχολών Πανεπιστημίων και ΤΕΙ της ημεδαπής ή ομοταγών, αναγνωρισμένων ιδρυμάτων της αλλοδαπής.

β. Για τους αλλοδαπούς υποψηφίους, οι οποίοι κατέχουν πτυχίο Α.Ε.Ι. ισότιμο με εκείνα των ελληνικών Α.Ε.Ι., απαιτείται πιστοποιητικό επαρκούς γνώσης της ελληνικής γλώσσας, το οποίο απονέμεται από δημόσιους εξουσιοδοτημένους φορείς. Οι τίτλοι σπουδών της αλλοδαπής αναγνωρίζονται από τον ΔΟΑΤΑΠ. Η επάρκεια ελληνικής γλώσσας για αλλοδαπούς υποψηφίους αποδεικνύεται, όταν: α) ο υποψήφιος έχει ολοκληρώσει σπουδές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στην Ελλάδα ή σε ελληνόφωνο σχολείο του εξωτερικού· β) κατέχει πτυχίο ελληνικής φιλολογίας/γραμματών από ισότιμο ΑΕΙ της αλλοδαπής· γ) έχει πραγματοποιήσει πλήρη κύκλο προπτυχιακών σπουδών σε ελληνικό Πανεπιστήμιο ή ΤΕΙ, ή έχει πιστοποιητικό επιτυχούς παρακολούθησης δύο (2) τουλάχιστον ετών σε ελληνικό τριτοβάθμιο ίδρυμα (Πανεπιστήμιο ή ΤΕΙ) και δ) κατέχει πιστοποιητικό επάρκειας ελληνικής γλώσσας από κρατικά αναγνωρισμένο ίδρυμα παροχής τέτοιων πιστοποιητικών σε αλλοδαπούς.

γ. Για όλους τους υποψηφίους απαραίτητη προϋπόθεση είναι η πιστοποιημένη γνώση σε επίπεδο τουλάχιστον Β2 (καλή γνώση) μίας ξένης γλώσσας από τις γλώσσες της Ε.Ε. (αγγλικής, γερμανικής, γαλλικής, ιταλικής και ισπανικής). Η επαρκής γνώση (σε επίπεδο Β2) της ξένης γλώσσας για τους υποψηφίους πιστοποιείται από την κατάθεση σχετικών τίτλων.

4.5.2 Απαραίτητα δικαιολογητικά

Α) Υποχρεωτικά δικαιολογητικά

Οι υποψήφιοι/ες πρέπει να υποβάλουν απαραίτητως τα κατωτέρω έντυπα και δικαιολογητικά:

1. Το έντυπο αίτησης συμμετοχής για την επιλογή τους στο ΔΠΜΣ. Οι υποψήφιοι μπορούν να αναζητήσουν το αντίστοιχο έντυπο αίτησης στην ιστοσελίδα του ΔΠΜΣ (www.snspe.primedu.uoa.gr) και στην αντίστοιχη ανακοίνωση στις ιστοσελίδες των συνεργαζόμενων Τμημάτων (ΠΤΔΕ, Ιατρικής και Βιολογίας του ΕΚΠΑ).
2. Βιογραφικό Σημείωμα τύπου EUROPASS [τροποποιημένη μορφή του βιογραφικού σημειώματος EUROPASS για τις ανάγκες υποψηφιότητας στο ΔΠΜΣ (οι υποψήφιοι μπορούν να αναζητήσουν και να συμπληρώσουν την αναφερόμενη φόρμα στην ιστοσελίδα του ΔΠΜΣ (www.snspe.primedu.uoa.gr) και στην αντίστοιχη ανακοίνωση στις ιστοσελίδες των συνεργαζόμενων Τμημάτων (ΠΤΔΕ, Ιατρικής και Βιολογίας του ΕΚΠΑ)].
3. Υπόμνημα αυτοπαρουσίασης (personal statement) υποψηφίου/φίας [ενδεικτικοί άξονες: επαγγελματικό και επιστημονικό υπόβαθρο, ερευνητικά ενδιαφέροντα, κριτήρια επιλογής του συγκεκριμένου ΔΠΜΣ, προσδοκίες από το ΔΠΜΣ, επαγγελματικά σχέδια και στόχοι, σημαντικά στοιχεία της ζωής του/της που επιθυμεί να αναφέρει, κ.ά. Αναλυτικές πληροφορίες υπάρχουν στην ιστοσελίδα του ΔΠΜΣ (www.snspe.primedu.uoa.gr)].

4. Αντίγραφο Πτυχίου ελληνικού Πανεπιστημίου ή ΤΕΙ (ευκρινές φωτοαντίγραφο από το πρωτότυπο έγγραφο) ή Βεβαίωση περάτωσης σπουδών ή αντίγραφο πτυχίου ανώτατου ιδρύματος της αλλοδαπής αναγνωρισμένο από τον Διεπιστημονικό Οργανισμό Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης (ΔΟΑΤΑΠ).
5. Πιστοποιητικό αναλυτικής βαθμολογίας προπτυχιακών μαθημάτων στην οποία να αναγράφεται και ο βαθμός του πτυχίου (ευκρινές φωτοαντίγραφο από το πρωτότυπο έγγραφο).
6. Πιστοποιητικό κατοχής μίας ξένης γλώσσας από τις γλώσσες της Ε.Ε. επιπέδου τουλάχιστον Β2 (ευκρινές φωτοαντίγραφο από το πρωτότυπο έγγραφο επικυρωμένο από την εκδούσα αρχή ή δικηγόρο).
7. Φωτοτυπία της αστυνομικής ταυτότητας.
8. Δύο πρόσφατες φωτογραφίες, στις οποίες να αναγράφεται το ονοματεπώνυμο του/της υποψηφίου/φίας.
9. Υπεύθυνη Δήλωση του/της υποψηφίου/φίας όπου δηλώνεται η εγκυρότητα των στοιχείων που αναφέρονται στο βιογραφικό σημείωμα και στην αίτηση υποψηφιότητας (με την Υπεύθυνη Δήλωση δεν απαιτείται η θεώρηση των απαραίτητων εντύπων και δικαιολογητικών).

Για τους/ις φοιτητές/τριες από ιδρύματα της αλλοδαπής, που δεν προσκομίζουν πιστοποιητικό αναγνώρισης ακαδημαϊκού τίτλου σπουδών από τον ΔΟΑΤΑΠ ακολουθείται η παρακάτω διαδικασία:

Η ΕΠΣ ορίζει επιτροπή αρμόδια να διαπιστώσει εάν ένα ίδρυμα της αλλοδαπής ή ένας τύπος τίτλου ιδρύματος της αλλοδαπής είναι αναγνωρισμένα. Προκειμένου να αναγνωρισθεί ένας τίτλος σπουδών πρέπει:

- το ίδρυμα που απονέμει τους τίτλους να συμπεριλαμβάνεται στον κατάλογο των αλλοδαπών ιδρυμάτων, που τηρεί και επικαιροποιεί ο ΔΟΑΤΑΠ,

- ο/η φοιτητής/τρια να προσκομίσει βεβαίωση τόπου σπουδών, η οποία εκδίδεται και αποστέλλεται από το πανεπιστήμιο της αλλοδαπής. Αν ως τόπος σπουδών ή μέρος αυτών βεβαιώνεται η ελληνική επικράτεια, ο τίτλος σπουδών δεν αναγνωρίζεται, εκτός αν το μέρος σπουδών που έγιναν στην ελληνική επικράτεια βρίσκεται σε δημόσιο Α.Ε.Ι.

Β) Πρόσθετα δικαιολογητικά που μπορούν να υποβληθούν και να αξιολογηθούν (εάν υπάρχουν)

- Άλλα πτυχία Πανεπιστημίου ή ΤΕΙ (ευκρινή φωτοαντίγραφα από τα πρωτότυπα έγγραφα).
- Πιστοποιητικά κατοχής και άλλης (πέραν της μίας) ξένης γλώσσας σε επίπεδο τουλάχιστον αυτού της απαιτούμενης πιο πάνω γλώσσας (Β2), χώρας της Ε.Ε. (ευκρινή φωτοαντίγραφα από τα πρωτότυπα έγγραφα επικυρωμένα από την εκδούσα αρχή ή δικηγόρο).
- Αντίγραφο διπλωματικής ή πτυχιακής εργασίας, αν έχει πραγματοποιηθεί.
- Ανάτυπα δημοσιεύσεων σε επιστημονικά περιοδικά με το σύστημα των κριτών ή σε πρακτικά επιστημονικών συνεδρίων με κριτές.
- Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ευκρινές φωτοαντίγραφο από το πρωτότυπο έγγραφο).
- Διδακτορικό Δίπλωμα (ευκρινές φωτοαντίγραφο από το πρωτότυπο έγγραφο).
- Δύο πρόσφατες συστατικές επιστολές κατά προτίμηση από μέλη Δ.Ε.Π. (δεν απαιτούνται από τους αποφοίτους του ΠΤΔΕ, της Ιατρικής Σχολής και του Τμήματος Βιολογίας του ΕΚΠΑ).
- Βεβαιώσεις ή πιστοποιητικά σεμιναρίων τουλάχιστον εξαμηνιαίας διάρκειας.
- Πιστοποιητικό γνώσης Η/Υ, τυχόν επαγγελματική εμπειρία και κάθε άλλο έργο ή δραστηριότητα συνεκτιμώνται κατά την επιλογή του/της υποψηφίου/φίας.

ΆΡΘΡΟ 5

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΤΩΝ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΣΤΟ ΔΠΜΣ

5.1 Η αξιολόγηση των υποψηφίων και η επιλογή των εισακτέων στο ΔΠΜΣ «Κοινωνική Νευροεπιστήμη, Κοινωνική Παιδαγωγική και Εκπαίδευση» (Social Neuroscience, Social Pedagogy and Education) γίνεται με βάση τα ακόλουθα κριτήρια:

Κριτήρια επιλογής υποψηφίων	Αξιολογικές μονάδες (α.μ.)
Βαθμός πτυχίου Πανεπιστημίου ή ΤΕΙ Βαθμός συναφών με το ΔΠΜΣ προπτυχιακών μαθημάτων – Συναφής με το ΔΠΜΣ διπλωματική ή πτυχιακή εργασία	μέχρι 10 α.μ.
Επιπλέον ξένη/-ες γλώσσα/-ες σε επίπεδο τουλάχιστον Β2	μέχρι 5 α.μ.
Περισσότερα του ενός πτυχία ΑΕΙ	μέχρι 5 α.μ.
Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης	μέχρι 5 α.μ.
Διδακτορικό Δίπλωμα	μέχρι 5 α.μ.
Συναφείς με το ΔΠΜΣ επιστημονικές εργασίες δημοσιευμένες σε έγκυρα επιστημονικά περιοδικά με το σύστημα των κριτών ή σε πρακτικά επιστημονικών συνεδρίων με κριτές	μέχρι 10 α.μ.
Συναφή με το ΔΠΜΣ επιμορφωτικά σεμινάρια τουλάχιστον εξαμηνιαίας διάρκειας	μέχρι 5 α.μ.
Πτυχίο ΠΤΔΕ ΕΚΠΑ, Ιατρικής ΕΚΠΑ, Τμήματος Βιολογίας ΕΚΠΑ	5 α.μ.
Προφορική συνέντευξη σε ειδική επιτροπή αξιολόγησης και επιλογής εισακτέων (συνυπολογίζεται και το υπόμνημα αυτοπαρουσίασης)	μέχρι 50 α.μ.

Η βαθμολόγηση των συνολικών κριτηρίων γίνεται σε κλίμακα από 0 μέχρι 100 και κάθε υποψήφιος πιστώνεται με συγκεκριμένο αριθμό αξιολογικών μονάδων (α.μ.) αυτής της κλίμακας.

5.2 Τα τυπικά κριτήρια επιλογής των υποψηφίων (εκτός της συνέντευξης και του υπομνήματος αυτοπαρουσίασης), όπως αυτά προκύπτουν από τα δικαιολογητικά που οι ίδιοι/ες έχουν καταθέσει εμπροθέσμως, καταγράφονται από τη Γραμματεία του ΔΠΜΣ (με την υποστήριξη μελών ΕΔΙΠ του ΠΤΔΕ), αφού ελεγχθεί η εγκυρότητα και η πληρότητα του φακέλου των δικαιολογητικών κάθε υποψηφίου/ας, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην προκήρυξη. Τα κριτήρια αυτά στη συνέχεια αξιολογούνται από την ειδική επιτροπή αξιολόγησης και επιλογής εισακτέων, η οποία έχει οριστεί με απόφαση της ΕΠΣ.

Διευκρινίζεται ότι:

- α) Η διπλωματική ή πτυχιακή εργασία των υποψηφίων βαθμολογείται από την ειδική επιτροπή μόνο όταν είναι σχετική με τα γνωστικά αντικείμενα του ΔΠΜΣ.
- β) Το ερευνητικό-επιστημονικό έργο των υποψηφίων αξιολογείται και βαθμολογείται μόνο όταν αυτό είναι συναφές με τα αντικείμενα του ΔΠΜΣ και δημοσιευμένο σε έγκυρα επιστημονικά περιοδικά, με το σύστημα των κριτών ή σε πρακτικά επιστημονικών συνεδρίων, επίσης με κριτές.
- γ) Τα πρόσθετα πτυχία ΑΕΙ αξιολογούνται ως εξής: δύο (2) α.μ. για το πρώτο πρόσθετο πτυχίο και από 1 α.μ. για κάθε επιπλέον πτυχίο. Τα πτυχία πανεπιστημίων της αλλοδαπής μοριοδοτούνται μόνον, όταν είναι αναγνωρισμένα από τον ΔΟΑΤΑΠ ή εάν κρίνει η αρμόδια επιτροπή ότι αναγνωρίζονται.
- δ) Η κατοχή ξένων γλωσσών πέραν της υποχρεωτικής αντιμετωπίζεται ως εξής: μία (1) α.μ. για κάθε

πρόσθετη ξένη γλώσσα επιπέδου τουλάχιστον B2. Πιστώνεται με δύο (2) α.μ. το επίπεδο C1 και με τρεις (3) α.μ. το επίπεδο C2 μέχρι τη συμπλήρωση του ανωτάτου ορίου (μέχρι 5) των α.μ. Η κατοχή των πρόσθετων ξένων γλωσσών για να μοριοδοτηθεί πρέπει να πιστοποιείται σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται και για την πιστοποίηση της πρώτης ξένης γλώσσας (αναφέρονται αναλυτικά σε κάθε προκήρυξη και για κάθε γλώσσα).

- ε) Το σύνολο των α.μ. που είναι δυνατό να συγκεντρώσει ένας υποψήφιος από τα τυπικά προσόντα που έχει, όπως περιγράφονται παραπάνω, δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 50 α.μ.

5.3 Η προφορική συνέντευξη των υποψηφίων για την επιλογή στο ΔΠΜΣ πραγματοποιείται από την ειδική επιτροπή αξιολόγησης και επιλογής εισακτέων.

Η απόδοση των υποψηφίων κατά τη διάρκεια της προφορικής συνέντευξης και το υπόμνημα αυτοπαρουσίασης συνεκτιμώνται για την επιλογή τους στο ΔΠΜΣ.

Τα μέλη της ειδικής επιτροπής αξιολογούν χωριστά κάθε υποψήφιο και τον βαθμολογούν με συγκεκριμένο αριθμό μονάδων οι οποίες δεν μπορεί να είναι περισσότερες από 50 α.μ. Ο αριθμός των α.μ. που πιστώνεται τελικά ο υποψήφιος από την απόδοσή του στην προφορική συνέντευξη (και τη συνεκτίμηση του υπομνήματος αυτοπαρουσίασης) είναι ο μέσος όρος των βαθμολογιών όλων των μελών της επιτροπής.

5.4 Με βάση τη συνολική αξιολόγηση από τα κριτήρια για κάθε υποψήφιο/α η ειδική επιτροπή αξιολόγησης και επιλογής εισακτέων καταρτίζει τον πίνακα αξιολόγησης των υποψηφίων φοιτητών/τριών και τον καταθέτει προς έγκριση στην Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών (ΕΠΣ) του ΔΠΜΣ.

Μετά την επικύρωση των αποτελεσμάτων από την ΕΠΣ, οι επιτυχόντες/ουσες ενημερώνονται (μέσω της ανάρτησης των αποτελεσμάτων στις σχετικές ιστοσελίδες και με προσωπικό email) ότι θα πρέπει να εγγραφούν στο Α' εξάμηνο σπουδών, μέσω της Γραμματείας του ΔΠΜΣ, σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα που καθορίζεται από την ΕΠΣ (και δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 30 ημέρες). Προϋπόθεση εγγραφής τους (όπως και σε κάθε εξάμηνο σπουδών), αποτελεί η κάλυψη των διδάκτρων (εκτός αυτών που δικαιούνται απαλλαγής).

Σε περίπτωση μη εγγραφής εντός του προσδιορισμένου από την ΕΠΣ χρονικού διαστήματος ενός ή περισσότερων φοιτητών/τριών, θα κληθούν να εγγραφούν στο ΔΠΜΣ οι επιλαχόντες/ουσες (αν υπάρχουν), με βάση τη σειρά τους στον συγκεκριμένο αξιολογικό πίνακα.

ΆΡΘΡΟ 6

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΦΟΙΤΗΣΗΣ

6.1 Η χρονική διάρκεια φοίτησης στο ΔΠΜΣ, που οδηγεί στη λήψη Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΜΣ) ορίζεται σε τέσσερα (4) ακαδημαϊκά εξάμηνα, στα οποία περιλαμβάνεται και ο χρόνος εκπόνησης διπλωματικής εργασίας.

6.2 Κατά τη διάρκεια των σπουδών οι μεταπτυχιακοί/κές φοιτητές/τριες υποχρεούνται σε παρακολούθηση και επιτυχή εξέταση των μεταπτυχιακών μαθημάτων, σε υποχρεωτική συμμετοχή στα σεμινάρια, εργαστήρια, διαλέξεις, πρακτικές ασκήσεις για τα μαθήματα τα οποία τα εμπεριέχουν, σε ερευνητική ενασχόληση, συγγραφή επιστημονικών εργασιών κ.ά., ενώ μπορεί να έχουν επιλογή για την προαιρετική γενική πρακτική άσκηση (αναφέρεται στο άρθρο 7 του παρόντος κανονισμού).

6.3 Υπάρχει δυνατότητα παράτασης της φοίτησης, έπειτα από αιτιολογημένη αίτηση του φοιτητή και έγκριση από την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών. Η παράταση δεν υπερβαίνει τον αριθμό εξαμήνων της κανονικής φοίτησης του ΔΠΜΣ. Συνεπώς, ο ανώτατος επιτρεπόμενος χρόνος ολοκλήρωσης των σπουδών ορίζεται στα οκτώ (8) ακαδημαϊκά εξάμηνα.

6.4 Οι φοιτητές/τριες που δεν έχουν υπερβεί το ανώτατο όριο φοίτησης, έπειτα από αιτιολογημένη αίτησή τους προς την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών, δύνανται να ζητήσουν αναστολή φοίτησης για χρονική

περίοδο που δεν υπερβαίνει τα δύο (2) συνεχόμενα εξάμηνα. Αναστολή φοίτησης χορηγείται μόνο για σοβαρούς λόγους (στρατιωτική θητεία, ασθένεια, λοχεία, απουσία στο εξωτερικό κ.ά.).

Η αίτηση πρέπει να είναι αιτιολογημένη και να συνοδεύεται από όλα τα σχετικά δικαιολογητικά αρμόδιων δημόσιων αρχών ή οργανισμών, από τα οποία αποδεικνύονται οι λόγοι αναστολής φοίτησης. Η αίτηση αναστολής φοίτησης κατατίθεται πάντα για το επόμενο ακαδημαϊκό εξάμηνο και όχι για το εξάμηνο σπουδών που ήδη έχει ξεκινήσει και πρέπει να κατατίθεται το αργότερο τέσσερις εβδομάδες πριν από την έναρξη του επόμενου ακαδημαϊκού εξαμήνου, για το οποίο ζητείται αναστολή και για να εξεταστεί θα πρέπει να έχουν καλυφθεί τα δίδακτρα των προηγούμενων εξαμήνων φοίτησης. Η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών αποφασίζει για την έγκριση ή όχι της αναστολής.

Η φοιτητική ιδιότητα αναστέλλεται κατά τον χρόνο διακοπής της φοίτησης και δεν επιτρέπεται η συμμετοχή σε καμία εκπαιδευτική διαδικασία. Τα εξάμηνα αναστολής της φοιτητικής ιδιότητας δεν προσμετρώνται στην προβλεπόμενη ανώτατη διάρκεια κανονικής φοίτησης.

Τουλάχιστον τρεις εβδομάδες πριν από το πέρας της αναστολής φοίτησης, ο/η φοιτητής /τρια υποχρεούται να επανεγγραφεί στο ΔΠΜΣ για να συνεχίσει τις σπουδές του/της με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του/της ενεργού φοιτητή/τριας. Οι φοιτητές/τριες δύνανται με αίτησή τους να διακόψουν την αναστολή φοίτησης και να επιστρέψουν στο Πρόγραμμα μόνο στην περίπτωση που έχουν αιτηθεί αναστολή φοίτησης για δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα. Η αίτηση διακοπής της αναστολής φοίτησης πρέπει να κατατίθεται το αργότερο δύο εβδομάδες πριν από την έναρξη του δεύτερου εξαμήνου της αναστολής.

6.5 Η διάρκεια αναστολής ή παράτασης του χρόνου φοίτησης συζητείται και εγκρίνεται κατά περίπτωση από τη ΣΕ, η οποία και εισηγείται στην Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών του ΔΠΜΣ.

ΆΡΘΡΟ 7

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

7.1 Το ΔΠΜΣ ξεκινά το χειμερινό εξάμηνο κάθε ακαδημαϊκού έτους. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, που υπάρχουν ειδικές συνθήκες, μπορεί να ξεκινήσει το εαρινό εξάμηνο, μετά από απόφαση της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών του ΔΠΜΣ.

7.2 Για την απόκτηση διπλώματος του ΔΜΣ απαιτούνται συνολικά εκατόν είκοσι (120) πιστωτικές μονάδες (ECTS). Τα προσφερόμενα μαθήματα είναι δώδεκα (12), με συνολικό αριθμό ECTS ενενήντα (90: 12 μαθήματα με 7,5 ECTS το καθένα), αριθμό στον οποίο προστίθενται οι 30 ECTS της διπλωματικής εργασίας (γενικό σύνολο 120 ECTS).

Όλα τα μαθήματα διδάσκονται εβδομαδιαίως και, κατά περίπτωση, περιλαμβάνουν υποχρεωτικά σεμινάρια, διαλέξεις σε ζητήματα αιχμής, πρακτική άσκηση και βιωματικά εργαστήρια, τα οποία πραγματοποιούνται από επιστήμονες στο αντίστοιχο γνωστικό αντικείμενο και συμβάλλουν στον εμπλουτισμό και στην περαιτέρω ενίσχυση και ανάπτυξη των διαστάσεων του εκάστοτε μαθήματος, σύμφωνα με τα σύγχρονα επιστημονικά δεδομένα και προκειμένου να υπηρετούνται αποτελεσματικότερα ο σκοπός και οι στόχοι του ΔΠΜΣ.

7.3 Η γλώσσα διδασκαλίας και συγγραφής της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας είναι η ελληνική. Ορισμένα μαθήματα ή σεμινάρια ή διαλέξεις κ.λπ. μπορεί να διδάσκονται στην αγγλική γλώσσα.

7.4 Κατά τη διάρκεια των σπουδών, οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες υποχρεούνται σε παρακολούθηση και επιτυχή εξέταση όλων των μεταπτυχιακών μαθημάτων (των σεμιναρίων, πρακτικών κ.λπ., που προβλέπονται σε κάθε μάθημα), σε ερευνητική απασχόληση και συγγραφή επιστημονικών εργασιών κ. ά., καθώς και σε εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας.

7.5 Η εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας πραγματοποιείται στο τέταρτο εξάμηνο σπουδών και πιστώνεται με τριάντα (30) ECTS.

7.6 Με απόφαση της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών που λαμβάνεται για κάθε κύκλο σπουδών του

ΔΠΜΣ, μπορεί να προσφέρεται η δυνατότητα στους/στις φοιτητές/τριες προαιρετικής γενικής (πέραν των υποχρεωτικών ειδικών πρακτικών ασκήσεων που εντάσσονται σε ορισμένα μαθήματα) πρακτικής άσκησης είτε τριακοσίων (300) είτε πεντακοσίων (500) ωρών (κατά την επιλογή του/της φοιτητή/τριας), χωρίς καταβολή πρόσθετων τελών φοίτησης. Η προαιρετική γενική πρακτική άσκηση συγκροτείται από διαφορετικούς άξονες, προς απόκτηση σημαντικής πρακτικής εμπειρίας σε διαφορετικούς τομείς, κατ' επιλογή του/της φοιτητή/τριας και πραγματοποιείται στο Πανεπιστήμιο, σε σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, σε κοινωνικοπαιδαγωγικά ιδρύματα και φορείς, σε δημόσιους και ιδιωτικούς οργανισμούς και φορείς που σχετίζονται με την (τυπική και μη τυπική) Εκπαίδευση και την Υγεία, σε σωφρονιστικά καταστήματα, σε κυβερνητικές και μη κυβερνητικές οργανώσεις, σε φορείς που σχετίζονται με τη διαχείριση των ανθρωπίνων πόρων, τη διά βίου μάθηση και επιμόρφωση και γενικά σε φορείς που ασκούν εκπαιδευτικό, κοινωνικό, ιατροπαιδαγωγικό έργο κ.ά.

Η (προαιρετική) Πρακτική Άσκηση των τριακοσίων (300) ωρών λαμβάνει 12 ECTS και των πεντακοσίων (500) ωρών λαμβάνει 20 ECTS.

Η προαιρετική γενική Πρακτική Άσκηση με απόφαση της ΕΠΣ μπορεί να επιμερίζεται σε όλα τα εξάμηνα σπουδών και γίνεται με τη συνεργασία/επίβλεψη των διδασκόντων στο ΔΠΜΣ. Οι σχετικές εργασίες αναρτώνται σε ειδική ηλεκτρονική τάξη και μετά την επιτυχή ολοκλήρωση, οι φοιτητές/τριες αιτούνται την έκδοση Βεβαίωσης Πιστοποίησης Πρακτικής Άσκησης των αντιστοίχων ωρών.

7.7 Η διδασκαλία των μαθημάτων γίνεται κυρίως διά ζώσης με την πρόσθετη δυνατότητα (έχει προβλεφθεί και στο ΦΕΚ ίδρυσης του ΔΠΜΣ) επιμέρους χρήσης μεθόδων σύγχρονης εξ αποστάσεως (ή/και μεικτής σε ειδικές περιπτώσεις) εκπαίδευσης, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Η επιλογή του τρόπου διδασκαλίας για κάθε περίπτωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας (μάθημα, σεμινάριο κ.λπ.) κρίνεται από την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών του ΔΠΜΣ, αναλόγως με τη φύση, τις ανάγκες και τις απαιτήσεις της κάθε διαδικασίας.

7.8.1 Το ενδεικτικό πρόγραμμα των μαθημάτων του ΔΠΜΣ παρουσιάζεται στον Πίνακα που ακολουθεί.

Μαθήματα υποχρεωτικά	Διδ. ώρες	ECTS
Α' Εξάμηνο		
Εισαγωγή στις Νευροεπιστήμες και στην Κοινωνική Νευροεπιστήμη (Introduction to Neurosciences and Social Neuroscience)	36	7,5
Κοινωνική Παιδαγωγική (Social Pedagogy)	36	7,5
Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Έρευνας (Educational and Social Research Methodology)	36	7,5
Εφαρμογές Κοινωνικής Πληροφορικής στις Επιστήμες της Αγωγής (Social Computing Applications in Education)	36	7,5
Σύνολο	144	30
Β' Εξάμηνο		
Εγκέφαλος, Νόηση και Εκπαίδευση (Brain, Mind and Education)	36	7,5
Διδακτική Μεθοδολογία και Πρακτική Άσκηση (Teaching Methodology and Teaching Practice)	36	7,5
Διαχείριση κρίσεων, λήψη αποφάσεων και επίλυση προβλημάτων (Crisis Management, Decision Making and Problem Solving)		
Ανθρώπινα Δικαιώματα και Ηθική δεοντολογία στην Εκπαίδευση (Human Rights and Ethics in Education)	36	7,5
Σύνολο	144	30

Γ' Εξάμηνο		
Κοινωνική Νευροεπιστήμη και Εκπαίδευση (Social Neuroscience and Education)	36	7,5
Σχεδιασμός εκπαιδευτικών προγραμμάτων και παρεμβάσεων από την Κοινωνική Παιδαγωγική και την Κοινωνική Νευροεπιστήμη (Educational Instructional Design informed by Social Pedagogy and Social Neuroscience)	36	7,5
Μάθημα κατ' επιλογήν υποχρεωτικό (Compulsory elective module)	36	7,5
Μάθημα κατ' επιλογήν υποχρεωτικό (Compulsory elective module)	36	7,5
Σύνολο	144	30
Δ' Εξάμηνο		
Εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας (Master's thesis)		30
Σύνολο		30
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ECTS		120

Η παραπάνω κατανομή των μαθημάτων στα εξάμηνα είναι ενδεικτική. Με απόφαση της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών μπορεί να γίνει ανακατανομή των μαθημάτων μεταξύ των εξαμήνων.

7.8.2 Μαθήματα κατ' επιλογήν υποχρεωτικά

[Επιλέγονται από την ΕΠΣ δύο (2) μαθήματα]

1. Ψυχοκοινωνική Υγεία και Αγωγή
[Psychosocial Health and Education]
2. Παιδαγωγική Ψυχολογία
[Educational Psychology]
3. Ζητήματα Εκπαιδευτικής Νευροεπιστήμης
[Issues of Educational Neuroscience]
4. Συστημική Συμβουλευτική στη Σχολική Κοινότητα και στην Εκπαίδευση Ενηλίκων
[Systemic Counseling in the School Community and in Adult Education]
5. Κοινωνικοπαιδαγωγικές Εφαρμογές στη Συμπεριληπτική και Διαπολιτισμική Εκπαίδευση
[Inclusive and Intercultural Education from a Socialpedagogical Perspective]
6. Επικοινωνία, Διαπροσωπικές Σχέσεις και Δυναμική ομάδων
[Communication, Interpersonal Relations and Group Dynamics]
7. Κοινωνική Νευροεπιστήμη και Δημιουργικότητα στην Εκπαίδευση και στην Κοινωνία
[Social Neuroscience and Creativity in Education and Society]
8. Κοινωνική Παιδαγωγική και Δημοκρατική Εκπαίδευση
[Social Pedagogy and Democratic Education]
9. Επιστημολογία των Επιστημών της Αγωγής [Epistemology of Education]

10. Δίκτυα Συνεργασίας Σχολείου, Οικογένειας και Κοινότητας

[School, Family and Community Collaborative Networks]

11. Κοινωνική και Συναισθηματική Αγωγή και Ανάπτυξη

[Social and Emotional Education and Development]

7.9 Περιεχόμενο/Περιγραφή μαθημάτων

Το περιεχόμενο των μαθημάτων μπορεί να τροποποιείται και να επικυρώνεται, συνυπολογίζοντας τις εκάστοτε σύγχρονες εκπαιδευτικές και κοινωνικές ανάγκες, μετά από εισήγηση των διδασκόντων και έγκριση από την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών του ΔΠΜΣ.

A) ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Εισαγωγή στις Νευροεπιστήμες και στην Κοινωνική Νευροεπιστήμη (Introduction to Neurosciences and Social Neuroscience)

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών και φοιτητριών με τη μελέτη των τρόπων με τους οποίους τα βιολογικά συστήματα εκδηλώνουν συμπεριφορές, συναισθήματα και αναπτύσσουν κοινωνικές διαδικασίες και δομές, καθώς και των τρόπων που αυτές οι συμπεριφορές, τα συναισθήματα, οι κοινωνικές διαδικασίες και οι δομές έχουν επιπτώσεις στον εγκέφαλο, στο νευρικό σύστημα και γενικά στους βιολογικούς μηχανισμούς.

Το μάθημα περιλαμβάνει (ενδεικτικά): Τη μελέτη των βασικών στοιχείων της ανατομίας του ανθρώπινου νευρικού συστήματος και των λειτουργικών του υποδιαιρέσεων (κεντρικό-περιφερικό, αυτόνομο νευρικό σύστημα, σωματικό αισθητηριακό και σωματικό κινητικό). Αναλύεται ο μηχανισμός μέσω του οποίου όλα τα διαφορετικά ερεθίσματα μορφομετατρέπονται στη «γλώσσα» του εγκεφάλου, στα δυναμικά - δράσεις.

Επίσης, μελετώνται μέθοδοι Νευροεπιστημών για τη διερεύνηση του εγκεφάλου. Εξετάζονται ακόμη παράγοντες που επηρεάζουν τη λειτουργία του νευρικού συστήματος, καθώς και πώς αυτοί οι παράγοντες αλληλεπιδρούν με τη δομή του, μέσω της πλαστικότητας που χαρακτηρίζει το νευρικό σύστημα. Επιπλέον, μελετάται η νευροβιολογική βάση σημαντικών λειτουργιών, όπως η ενσυναίσθηση, τα συναισθήματα, η μνήμη, η γλώσσα, η μάθηση, η αντίληψη, η συνείδηση και οι συνακόλουθες συμπεριφορές, καθώς και οι αλληλεπιδράσεις μεταξύ των λειτουργιών, των συμπεριφορών και των κοινωνικών διεργασιών με τους βιολογικούς μηχανισμούς, γενικότερα. Στα πλαίσια αυτά αναλύεται η έννοια της πλαστικότητας του εγκεφάλου, ρόλος της κοινωνικής οργάνωσης και του μεγέθους των κοινωνικών ομάδων στην ανάπτυξη και εξέλιξη του εγκεφάλου καθώς και ο έλεγχος της συμπεριφοράς από το νευρικό σύστημα.

Αναμένεται οι φοιτητές και οι φοιτήτριες να αποκτήσουν γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες σε τομείς των Νευροεπιστημών και της Κοινωνικής Νευροεπιστήμης που θα συμβάλλουν στην αξιολόγηση και αξιοποίηση των συμπεριφορών, ατομικών και συλλογικών, αλλά και των επιδράσεων των κοινωνικών διεργασιών και συστημάτων στο άτομο και στους βιολογικούς του μηχανισμούς.

Κοινωνική Παιδαγωγική (Social Pedagogy)

Σκοπός του μαθήματος είναι οι φοιτητές και οι φοιτήτριες να γίνουν ικανοί/ές να αξιοποιούν τις θεωρητικές, επιστημολογικές, μεθοδολογικές διαστάσεις και εφαρμογές του πολυδύναμου διεπιστημονικού χώρου της Κοινωνικής Παιδαγωγικής και να αναδεικνύουν και να αξιοποιούν τις πολλαπλές κοινωνικοπαιδαγωγικές δυνατότητες για την πρόληψη και την αντιμετώπιση κοινωνικοπαιδαγωγικών προβλημάτων στα πεδία της τυπικής, μη τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης και σε όλο το ηλικιακό φάσμα του ανθρώπου.

Το μάθημα προσφέρει θεωρητική και πρακτική εκπαίδευση, αναδεικνύοντας την ενότητα της θεωρίας και της πράξης στην Κοινωνική Παιδαγωγική και ακολουθώντας τις αρχές της συνεργατικής - βιωματικής

μάθησης, με τους εξής ενδεικτικούς άξονες περιεχομένου:

- Θεμελιώδεις αξίες, αρχές, βασικές θέσεις, προτεραιότητες και θεωρήσεις της Κοινωνικής Παιδαγωγικής
- Η ευρύτητα, το πολυδιάστατο πεδίο εφαρμογής και η πολλαπλότητα των ρόλων της Κοινωνικής Παιδαγωγικής
- Η Κοινωνική Παιδαγωγική ως διεπιστημονικός χώρος: Ανάδειξη και δυνατότητες αξιοποίησης των διεπιστημονικών συνεργειών
- Επιστημολογική θεώρηση και ειδικά ζητήματα μεθοδολογίας έρευνας στην Κοινωνική Παιδαγωγική
- Μεθοδολογικές πρακτικές στην Κοινωνική Παιδαγωγική
- Σχεδιασμός, διεξαγωγή, δυνατότητες και προοπτικές της κοινωνικοπαιδαγωγικής έρευνας
- Ο πολυδύναμος κοινωνικοπαιδαγωγικός ρόλος του σχολείου
- Ο εκπαιδευτικός ως κοινωνικός παιδαγωγός
- Σημαντικά σύγχρονα κοινωνικοπαιδαγωγικά προβλήματα είτε εκδηλώνονται στη σχολική τάξη και στη σχολική κοινότητα είτε έξω από αυτές: Η πρόληψη και η αντιμετώπισή τους
- Σχεδιασμός, οργάνωση, υλοποίηση και αξιολόγηση κοινωνικοπαιδαγωγικών παρεμβάσεων και προγραμμάτων στο σχολείο (τυπική εκπαίδευση) και σε χώρους μη τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης
- Παιδαγωγική, «Ανδραγωγική» και «Γερανταγωγική» ως αλληλεπιδρώντες κλάδοι της Κοινωνικής Παιδαγωγικής
- Η αξιοποίηση της δημιουργικότητας και των διαφορετικών μορφών Τέχνης στην Κοινωνική Παιδαγωγική
- Μελέτη περιπτώσεων, ερευνητικά παραδείγματα και βιωματική συμμετοχή σε ομάδες (σε κάθε μάθημα)
- Οι δυνατότητες ανταπόκρισης της Κοινωνικής Παιδαγωγικής στις σύγχρονες προκλήσεις και μεταβαλλόμενες ανάγκες, ο ρόλος της στη βελτίωση και αλλαγή των εκπαιδευτικών και κοινωνικών συνθηκών και στην παραγωγή εκπαιδευτικής και κοινωνικής πολιτικής.

Το μάθημα περιλαμβάνει βιωματικά εργαστήρια - σεμινάρια και πρακτική άσκηση.

Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες έχουν αποκτήσει γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες, τις οποίες αξιοποιούν, στην εκπόνηση προγράμματος Κοινωνικής Παιδαγωγικής, για την αποτελεσματική πρόληψη και αντιμετώπιση επίκαιρων κοινωνικοπαιδαγωγικών προβλημάτων, σε διάφορα πεδία της εκπαίδευσης και της κοινωνικής δράσης.

Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Έρευνας (Educational and Social Research Methodology)

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών και φοιτητριών με τις βασικές αρχές της μεθοδολογίας της επιστημονικής έρευνας, του σχεδιασμού, της οργάνωσης και της διεξαγωγής της και των διαφορετικών μεθόδων έρευνας στο πλαίσιο της ποσοτικής και της ποιοτικής προσέγγισης, με έμφαση στην εκπαιδευτική και κοινωνική έρευνα. Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο του μαθήματος αναπτύσσονται και αναλύονται τα στάδια και τα δεοντολογικά ζητήματα της επιστημονικής έρευνας. Παρουσιάζεται η διαδικασία ορισμού και διατύπωσης του ερευνητικού προβλήματος της μελέτης (υποθέσεις, μεταβλητές, ερωτήματα), οι μέθοδοι δειγματοληψίας η αναζήτηση και συγγραφή της βιβλιογραφίας και η δομή της μελέτης. Αναλύονται διαφορετικά ερευνητικά παραδείγματα ποσοτικής, ποιοτικής και μεικτής έρευνας (θετικιστικό, ερμηνευτικό, πείραμα και οιωνεί πείραμα, μελέτη περίπτωσης, έρευνα δράση, θεμελιωμένης θεωρίας), ερευνητικές μέθοδοι και τεχνικές συλλογής και ανάλυσης δεδομένων α) ποιοτικής έρευνας (συνέντευξη, παρατήρηση, ομάδες εστίασης, εναλλακτικές μέθοδοι, ανάλυση περιεχομένου,

θεματική ανάλυση) και β) ποσοτικής έρευνας (ερωτηματολόγιο, περιγραφική και επαγωγική στατιστική). Παρουσιάζονται βασικές αρχές στατιστικής και η χρήση σύγχρονων στατιστικών εργαλείων-λογισμικών στην έρευνα, καθώς και εργαλείων-λογισμικών επεξεργασίας ποιοτικών δεδομένων.

Οι φοιτητές/τριες προσεγγίζουν με τη διδασκαλία, τις ασκήσεις, τις βιωματικές δραστηριότητες και τη μελέτη του υλικού, γραπτού και πολυτροπικού, που διατίθεται στην e-τάξη, θεωρητικά τα βασικά στοιχεία των ερευνητικών παραδειγμάτων, ποσοτικής, ποιοτικής και μεικτής έρευνας και των εργαλείων τους, με έμφαση στις κοινωνικές επιστήμες και ειδικότερα στις επιστήμες της εκπαίδευσης. Ακόμη αναπτύσσουν μία ερευνητική ιδέα σε ερευνητική πρόταση εξηγώντας τη σημαντικότητα και την αναγκαιότητα της έρευνας λαμβάνοντας ανατροφοδότηση για τις μεθοδολογικές επιλογές τους, τη διατύπωση ερωτημάτων-υποθέσεων, τη συλλογή και ανάλυση δεδομένων, τη δειγματοληψία, την επιλογή κατάλληλων και αξιόπιστων ερευνητικών εργαλείων και τον σχεδιασμό σε πραγματικό χρόνο ώστε να διαπιστώσουν την επάρκειά τους στον σχεδιασμό μίας έρευνας.

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές και φοιτήτριες μπορούν να σχεδιάζουν και να οργανώνουν μία, κυρίως, κοινωνικοπαιδαγωγική έρευνα και να αξιοποιούν τις διαφορετικές μεθοδολογικές προσεγγίσεις της έρευνας για την κατανόηση, ερμηνεία και αποτελεσματική αντιμετώπιση των κοινωνικοπαιδαγωγικών ζητημάτων στην εκπαίδευση.

Το μάθημα μπορεί να περιλαμβάνει σεμινάρια και πρακτική άσκηση.

Εφαρμογές Κοινωνικής Πληροφορικής στις Επιστήμες της Αγωγής

(Social Computing Applications in Education)

Σκοπός του μαθήματος είναι η μελέτη της σχέσης μεταξύ της κοινωνίας και των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και Επικοινωνιών (Τ.Π.Ε.), καθώς και των εκπαιδευτικών και κοινωνικών φαινομένων με την υποστήριξη και αξιοποίηση των Τ.Π.Ε.

Ειδικότερα, εξετάζεται η υποστήριξη της κοινωνικοπαιδαγωγικής λειτουργίας ομάδων, φορέων και θεσμών (όπως π.χ. της σχολικής κοινότητας, των ευπαθών κοινωνικά ομάδων, παιδιών και ενηλίκων κ.ά.) μέσα από διάφορες δυνατότητες και εφαρμογές των Τ.Π.Ε.

Στο μάθημα δίνεται έμφαση στη μελέτη των μορφών και της δυναμικής διαφόρων σχέσεων που δημιουργούνται με τη διαμεσολάβηση των ψηφιακών συστημάτων (π.χ. ψηφιακές και δυνητικές κοινότητες, κοινωνικά δίκτυα κ.ά.), καθώς και στις επιπτώσεις τους (κοινωνικές, πολιτιστικές, ψυχολογικές κ.λπ.) σε προσωπικό, συλλογικό, οργανωτικό, θεσμικό και κοινωνικό επίπεδο.

Ιδιαίτερα εξετάζεται η ανάπτυξη κριτικής άποψης και στάσης για θεωρητικές και εφαρμοσμένες προσεγγίσεις των ΤΠΕ με προσανατολισμό στην εκπαίδευση, τη διδασκαλία με την αξιοποίηση των ΤΠΕ και τον ψηφιακό και κριτικό γραμματισμό.

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, οι φοιτητές και φοιτήτριες εμπλέκονται και εξοικειώνονται με χρήσιμα εκπαιδευτικά εργαλεία, βασισμένα στις Τ.Π.Ε., και αποκτούν την ικανότητα:

- της δημιουργίας και αξιοποίησης αντίστοιχου εκπαιδευτικού και διδακτικού υλικού, υπό το πρίσμα των κοινωνικοπολιτισμικών και κοινωνιογνωσιακών θεωριών μάθησης και
- της δημιουργίας μαθησιακών περιβαλλόντων, που θα καλλιεργούν και θα αναπτύξουν τη μεταγνώση και τη συγγραφή των κατάλληλων ψηφιακών κειμένων για να επικοινωνούν αποτελεσματικά.

Επιπλέον, οι φοιτητές/τριες αποκτούν την ικανότητα:

- να περιγράφουν και να ερμηνεύουν θεωρητικές αντιλήψεις και εκπαιδευτικές εφαρμογές του ψηφιακού και κριτικού γραμματισμού με έμφαση στα πολύγλωσσα, πολυπολιτισμικά, πολυτροπικά ψηφιακά περιβάλλοντα στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, και
- να εφαρμόζουν γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες που έχουν δομήσει στην ψηφιακή διδασκαλία και

μάθηση για να εκπονούν έρευνα σε θέματα που πραγματεύεται η κριτική παιδαγωγική, συνδέοντας δημιουργικά και γόνιμα τη θεωρία με την πράξη, και για να ασκούν κριτική στις κοινωνικές συμβάσεις και τις χρήσεις των ΤΠΕ, και

- να δημιουργούν και να διαμοιράζονται τα κατάλληλα ψηφιακά κείμενα και μέσα και να δημιουργούν μορφωσιογόνα περιβάλλοντα που θα ευνοούν τη συμπερίληψη, την κριτική σκέψη και την αυτορρύθμιση.

Το μάθημα μπορεί να περιλαμβάνει πρακτική άσκηση.

Εγκέφαλος, Νόηση και Εκπαίδευση (Brain, Mind and Education)

Σκοπός του μαθήματος είναι η κατανόηση των εγκεφαλικών διεργασιών οι οποίες οδηγούν σε νοητικές λειτουργίες που υποστηρίζουν κυρίως τη μάθηση και την εκπαίδευση.

Ενδεικτική αναφορά σε ορισμένους άξονες του μαθήματος: Νευροπλαστικότητα και νευρογένεση. Νευρωνικοί μηχανισμοί υποκείμενοι των γνωστικών λειτουργιών. Νευρωνικά δίκτυα και μάθηση. Ενίσχυση της νευρωνικής πλαστικότητας και της νευρογένεσης μέσα από εκπαιδευτικές διαδικασίες. Νευροπλαστικότητα και διά βίου μάθηση. Ανθρώπινος εγκέφαλος και γλωσσικές δομές. Νευρωνικοί μηχανισμοί για την απόκτηση και έκφραση της γλώσσας. Νοητικό λεξικό. Νευρωνικά δίκτυα που συνδέονται με τις διαπροσωπικές σχέσεις, την επικοινωνία και την κοινωνική συμπεριφορά (λεκτική και εξωλεκτική επικοινωνία). Εγκέφαλος και νοητικά και συμπεριφορικά ελλείμματα. Νοητικές λειτουργίες και μαθησιακές δυσκολίες. Ασθένειες και νοητικές δυσλειτουργίες. Νευρωνικά δίκτυα και ανάκτηση και αναδιοργάνωση λειτουργιών.

Ο ρόλος των ρυθμών φωτός-σκότους καθώς και των κοινωνικών ρυθμών στην συναισθηματική και γνωστική λειτουργία. Οι επιπτώσεις από την έκθεση στο μπλε φως των οθονών (κινητά τηλέφωνα, tablets κ.λπ.) στην ικανότητα αφομοίωσης πληροφοριών.

Με το μάθημα επιδιώκεται οι φοιτητές και φοιτήτριες να γνωρίζουν με ποιους τρόπους επικοινωνούν με τους άλλους κατά την εκπαιδευτική διαδικασία, πώς αξιοποιείται η πλαστικότητα του εγκεφάλου για τη βελτίωση της μάθησης, της εκπαιδευτικής διαδικασίας, των συμπεριφορών, των σχέσεων και γενικά της γνωστικής και κοινωνικής μάθησης, σε ένα ευρύ ηλικιακό φάσμα και σε διαφορετικά περιβάλλοντα.

Το μάθημα μπορεί να περιλαμβάνει βιωματικά σεμινάρια και πρακτική άσκηση.

Διδακτική Μεθοδολογία και Πρακτική Άσκηση (Teaching Methodology and Teaching Practice)

Σκοπός του μαθήματος είναι οι φοιτητές και οι φοιτήτριες να γίνουν ικανοί/νές να εφαρμόζουν θεωρήσεις Διδακτικής Μεθοδολογίας και Παιδαγωγικής και να αξιοποιούν συνδυαστικά και δημιουργικά τις αρχές, τις μεθόδους και τις πρακτικές της Κοινωνικής Παιδαγωγικής για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση πρωτίστως κοινωνικοπαιδαγωγικών ζητημάτων, κυρίως στον χώρο του σχολείου (τυπική εκπαίδευση) αλλά και ευρύτερα στον σχεδιασμό κοινωνικοπαιδαγωγικών προγραμμάτων και παρεμβάσεων (μη τυπική και άτυπη εκπαίδευση).

Το περιεχόμενο του μαθήματος περιλαμβάνει ζητήματα διδακτικής μεθοδολογίας και παιδαγωγικών προσεγγίσεων της μάθησης και της μετασχηματιστικής εκπαίδευσης, που σκοπεύει στην αλλαγή και τη βελτίωση σε ποικίλα περιβάλλοντα κοινωνικοπαιδαγωγικών εφαρμογών.

Στο πλαίσιο θεωρητικών αναλύσεων και εργαστηριακών ασκήσεων, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες προσεγγίζουν θέματα που αφορούν -κυρίως- τον σχεδιασμό κοινωνικοπαιδαγωγικών προγραμμάτων/ παρεμβάσεων, όπως: Ο καθορισμός των σκοπών, στόχων και προσδοκώμενων αποτελεσμάτων, η οργάνωση και διεξαγωγή της εκπαιδευτικής-διδακτικής πράξης, ο προγραμματισμός - σχεδιασμός - αξιολόγηση της εκπαιδευτικής παρέμβασης, δημιουργία ομάδας/κοινότητας, διασύνδεση και ανάπτυξη σχέσεων μεταξύ των μελών, δημιουργικές, βιωματικές μέθοδοι και τεχνικές για την πρόληψη και την παρέμβαση κοινωνικοπαιδαγωγικών ζητημάτων, αξιοποίηση της Τέχνης στην εκπαιδευτική διαδικασία και

τις κοινωνικοπαιδαγωγικές πρακτικές.

Το μάθημα περιλαμβάνει αριθμό ωρών της πρακτικής άσκησης. Μέσα από εφαρμογή σχεδίων δράσης σε ποικίλα περιβάλλοντα οι φοιτητές και φοιτήτριες επικεντρώνονται στη μελέτη ζητημάτων Κοινωνικής Παιδαγωγικής στο πεδίο, ώστε να αναγνωρίζουν τη σημασία που έχει ο σχεδιασμός παρέμβασης για την πρόληψη και τη βελτίωση με βάση τις γενικές αρχές της Διδακτικής Μεθοδολογίας της Κοινωνικής Παιδαγωγικής, αλλά και ειδικά για τις ανάγκες κάθε ζητήματος και των συνθηκών του.

Διαχείριση κρίσεων, λήψη αποφάσεων και επίλυση προβλημάτων (Crisis Management, Decision Making and Problem Solving)

Σκοπός του μαθήματος είναι να παρέχει επάρκεια εξειδικευμένων γνώσεων για την ανάπτυξη δεξιοτήτων αποτελεσματικής διαχείρισης κρίσεων, λήψης αποφάσεων και επίλυσης προβλημάτων της σύγχρονης πραγματικότητας, και κυρίως εκείνων που έχουν κυρίαρχες συναισθηματικές και κοινωνικές συνιστώσες. Η ανάπτυξη των ικανοτήτων των φοιτητών για αυτόνομη έρευνα στις παραμέτρους του συγκεκριμένου επιστημονικού αντικειμένου, αποτελεί, επίσης, σημαντικό στόχο του μαθήματος.

Ενδεικτική αναφορά σε ορισμένους άξονες του μαθήματος:

Α) Εξοικείωση των φοιτητών με τους τρόπους αναγνώρισης και διαχείρισης των βιοψυχοκοινωνικών παραγόντων που σχετίζονται, σε άλλο άλλοτε βαθμό, με την αποτελεσματικότητα των προσπαθειών επωφελούς διαχείρισης κρίσεων, λήψης αποφάσεων και επίλυσης προβλημάτων, και επαρκής γνώση σχετικά με βασικά ζητήματα που τίθενται σήμερα, με την ανάπτυξη της Κοινωνικής Νευροεπιστήμης και τα οποία εξετάζονται, συνδυαστικά με στοιχεία από τον χώρο της Νευροηθικής.

Β) Ανάπτυξη δεξιοτήτων διαχείρισης δυσλειτουργικών βιοψυχοκοινωνικών παραγόντων όπως οι αναφερόμενοι παραπάνω, με επεξεργασία παραδειγμάτων και μελέτη ερευνητικών περιπτώσεων.

Γ) Μελέτη των σύγχρονων τρόπων ανάπτυξης αξιολογικών δεξιοτήτων α) για ισορροπημένη αυτοεκτίμηση, β) προσαρμοστικότητα στις διαρκώς μεταβαλλόμενες περιβαλλοντικές και κοινωνικές συνθήκες, και γ) υγιή δημιουργικότητα.

Δ) Ανάπτυξη ειδικών δεξιοτήτων για την αντιμετώπιση των δυσλειτουργικών τρόπων αξιολόγησης: α) των ικανοτήτων και δυνατοτήτων του «εαυτού», β) των διαστάσεων των προβλημάτων της ζωής και των δυσκολιών στις σχέσεις με τους συνανθρώπους και γ) των προοπτικών του μέλλοντος, σύμφωνα με το Αξιολογικό μοντέλο προαγωγής ψυχικής υγείας.

Ε) Επιδιώκεται, επίσης, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες να μαθαίνουν να συνδυάζουν την παρεχόμενη γνώση με άλλα επίκαιρα ερευνητικά δεδομένα, και να θέτουν νέα ειδικά ερευνητικά ερωτήματα.

ΣΤ) Επιπλέον, αποκτούν ικανότητες να σχεδιάζουν και να ολοκληρώνουν ερευνητικές μελέτες για την ανάδειξη κατάλληλων τρόπων εκπαίδευσης των νεότερων γενεών, με στόχους τον περιορισμό των ανασταλτικών και την ενίσχυση των ευοδωτικών βιοψυχοκοινωνικών παραγόντων που εμπλέκονται και καθορίζουν την αποτελεσματικότητα του ατόμου και των κοινωνιών στις διαχρονικές προσπάθειές τους για ενίσχυση και βελτίωση των φυσιολογικών μηχανισμών προσαρμογής, στις διαρκώς μεταβαλλόμενες και αντίζοες περιβαλλοντικές και κοινωνικές συνθήκες.

Με δεδομένα όλα τα παραπάνω, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες μελετούν και εξετάζουν κριτικά τρόπους σχεδιασμού στρατηγικών και εφαρμογών για την αποτελεσματική διαχείριση κρίσεων και προβλημάτων, μέσα από τη λήψη κατάλληλων αποφάσεων, με στόχο το μεγαλύτερο δυνατό όφελος για το άτομο και την κοινωνία. Το μάθημα μπορεί να περιλαμβάνει σεμινάρια.

Ανθρώπινα Δικαιώματα και Ηθική δεοντολογία στην Εκπαίδευση (Human Rights and Ethics in Education)

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών και φοιτητριών με βασικές έννοιες των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, που αφορούν στην προάσπισή τους σε μικροσκοπικό και μακροσκοπικό

επίπεδο. Στη διάρκεια του μαθήματος οι φοιτητές και φοιτήτριες: α) εκπαιδεύονται σε θέματα ηθικής δεοντολογίας που διέπουν την επιστημονική, ερευνητική και επαγγελματική εργασία με ανθρώπους στον τομέα των κοινωνικών επιστημών και β) επικεντρώνονται στην προαγωγή της δημοκρατικής κουλτούρας στην εκπαίδευση, μέσω της εκπαίδευσης για την ειρήνη και τα ανθρώπινα δικαιώματα και της εκπαίδευσης στη δημοκρατική ιδιότητα του πολίτη. Με την ολοκλήρωση των μαθημάτων οι φοιτητές και φοιτήτριες θα μπορούν επαρκώς να αναπτύξουν σχέδια δράσης για την ανάπτυξη του δημοκρατικού σχολείου και να ενσωματώσουν στη διδασκαλία και την εκπαιδευτική δραστηριότητά τους ζητήματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων και τους στόχους της βιώσιμης ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών, με σκοπό την διαμόρφωση θετικών στάσεων απέναντι στις κοινωνικές ανισότητες, στην εξάλειψη προκαταλήψεων απέναντί σε κάθε είδους διακρίσεις, στον αποκλεισμό και γενικά στην καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Το μάθημα μπορεί να περιλαμβάνει σεμινάρια.

Κοινωνική Νευροεπιστήμη και Εκπαίδευση (Social Neuroscience and Education)

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών και φοιτητριών με τη μελέτη και την κατανόηση των τρόπων με τους οποίους ο κοινωνικός εγκέφαλος λειτουργεί και επιδρά κυρίως στην τυπική, μη τυπική και άτυπη εκπαίδευση και γενικά σε διάφορα πεδία της κοινωνικοπαιδαγωγικής δράσης.

Στο μάθημα μελετώνται (ενδεικτική αναφορά) οι αξίες, οι πεποιθήσεις, οι αντιλήψεις, τα συναισθήματα, οι συμπεριφορές, οι σχέσεις, οι ικανότητες, οι κοινωνικές διαδικασίες και οι δομές που αναπτύσσονται κυρίως στον χώρο της εκπαίδευσης, καθώς και οι τρόποι με τους οποίους όλα τα προαναφερόμενα μπορούν να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά διάφορα προκύπτοντα ζητήματα και να οδηγήσουν σε βελτιωτικές αλλαγές στην εκπαίδευση και στην κοινωνία.

Επίσης μελετώνται οι τεχνικές διαχείρισης του στρες όπως αυτό εμφανίζεται στο χώρο της εκπαίδευσης αλλά και σε ψυχοπαθολογικές διαταραχές. Οι τεχνικές αυτές επιτρέπουν στους φοιτητές να κατανοήσουν τους νευροβιολογικούς μηχανισμούς που καθορίζουν τις διάφορες μορφές μνήμης και τη σχέση τους με την εκπαίδευση.

Επιδιώκεται οι φοιτητές και οι φοιτήτριες να αποκτήσουν τις ικανότητες να διακρίνουν στην πράξη τις διαστάσεις που έχουν τεχνικές διαχείρισης του στρες στην αντιμετώπιση των προβλημάτων και στα ερευνητικά θέματα που θέτει η Κοινωνική Νευροεπιστήμη. Αναμένεται αυτό να τους οδηγήσει να παράγουν νέα γνώση, μέσα από τη μελέτη των αλληλεπιδράσεων, των διεπιστημονικών αλληλεξαρτήσεων και διασυνδέσεων των βιολογικών μηχανισμών, της ηθικής και των παιδαγωγικών και κοινωνικών διεργασιών του ανθρώπου, ώστε να γίνουν τελικά ικανοί στον σχεδιασμό και την υλοποίηση αποτελεσματικών κοινωνικοπαιδαγωγικών παρεμβάσεων πρόληψης, βελτίωσης και αλλαγής στον εκπαιδευτικό χώρο.

Το μάθημα περιλαμβάνει βιωματικά εργαστήρια, όπως βιοανάδρασης/ biofeedback (σύνδεση φοιτητών σε ειδικό μηχάνημα) και γνωσιακής συμπεριφορικής θεραπείας.

Σχεδιασμός εκπαιδευτικών προγραμμάτων και παρεμβάσεων από την Κοινωνική Παιδαγωγική και την Κοινωνική Νευροεπιστήμη (Educational Instructional Design informed by Social Pedagogy and Social Neuroscience)

Σκοπός του μαθήματος είναι η διεπιστημονική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνας της Κοινωνικής Νευροεπιστήμης στην εκπαιδευτική και κοινωνική πρακτική και στην ανάπτυξη κοινωνικοπαιδαγωγικών προγραμμάτων και παρεμβάσεων.

Πιο αναλυτικά, επιδιώκεται οι φοιτητές και φοιτήτριες να αποκτήσουν τις ικανότητες να σχεδιάζουν, να εφαρμόζουν και να αξιολογούν κοινωνικοπαιδαγωγικές δράσεις, παρεμβάσεις και προγράμματα, συνυπολογίζοντας ερευνητικά αποτελέσματα από την Κοινωνική Νευροεπιστήμη και μελετώντας τις αλληλεπιδράσεις και διασυνδέσεις των βιολογικών μηχανισμών του ανθρώπου και των παιδαγωγικών και κοινωνικών διεργασιών που αναπτύσσει, ώστε να ανταποκρίνονται αποτελεσματικότερα στις σύγχρονες

ανάγκες και προκλήσεις των εκπαιδευτικών, παιδαγωγικών και κοινωνικών συστημάτων.

Βασικοί άξονες του μαθήματος είναι:

- Εισαγωγή στον Στρατηγικό Σχεδιασμό και Προγραμματισμό – Διαφορετικές προσεγγίσεις – Αξιοποίηση και Εφαρμογές.
- Διεπιστημονικές διασυνδέσεις Κοινωνικής Παιδαγωγικής και Κοινωνικής Νευροεπιστήμης.
- Μελέτη ερευνών που αξιοποιούν τη διεπιστημονική διασύνδεση της Κοινωνικής Παιδαγωγικής και της Κοινωνικής Νευροεπιστήμης.
- Γνωριμία με το έργο καταξιωμένων διεθνώς κοινωνικών νευροεπιστημόνων. Ανάλυση των ερευνητικών αποτελεσμάτων των μελετών τους και εφαρμογές στην κοινωνικοπαιδαγωγική πρακτική.
- Δυνατότητες αξιοποίησης των επιδράσεων των βιολογικών, συναισθηματικών, κοινωνικών και πολιτισμικών παραγόντων (και των περιορισμών που αυτοί δημιουργούν): α) στον σχεδιασμό περιβαλλόντων μάθησης, β) στην ανάπτυξη εκπαιδευτικών στρατηγικών και διδακτικών πρακτικών, γ) στη χάραξη εκπαιδευτικής και κοινωνικής πολιτικής, και δ) γενικότερα στην προσέγγιση και βελτίωση εκπαιδευτικών διεργασιών και παιδαγωγικών και κοινωνικών φαινομένων.
- Μέθοδοι και τεχνικές που αξιοποιούν την Κοινωνική Νευροεπιστήμη για τη βελτιστοποίηση των αποτελεσμάτων των κοινωνικοπαιδαγωγικών δράσεων και προγραμμάτων.
- Συνδυαστική και αποτελεσματική αντιμετώπιση συγκεκριμένων ψυχοκοινωνικών αναγκών ατόμων και ομάδων και «παιδευτικών» αναγκών της κοινωνίας.
- Σχεδιασμός προγραμμάτων και παρεμβάσεων μέσα από την εφαρμογή ερευνητικών στρατηγικών, μεθόδων και τεχνικών Κοινωνικής Παιδαγωγικής σε δύσκολες εκπαιδευτικές συνθήκες και οι δυνατότητες αξιοποίησης κοινωνικο-νευροεπιστημονικών δεδομένων.
- Σχεδιασμός, οργάνωση και εφαρμογή κοινωνικοπαιδαγωγικών παρεμβάσεων και προγραμμάτων σε χώρους μη τυπικής εκπαίδευσης.
- Εργαλεία αξιολόγησης κοινωνικοπαιδαγωγικών προγραμμάτων και παρεμβάσεων, που αξιοποιούν την Κοινωνική Νευροεπιστήμη, σε διαφορετικούς χώρους (τυπικής, μη τυπικής και άτυπης) εκπαίδευσης.
- Μελέτη περιπτώσεων και παραδειγμάτων και επεξεργασία τους σε ομάδες συνεργατικής και βιωματικής μάθησης (σε κάθε μάθημα).

Το μάθημα περιλαμβάνει βιωματικά εργαστήρια - σεμινάρια και πρακτική άσκηση. Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες έχουν αποκτήσει γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες, τις οποίες εφαρμόζουν σε επίπεδο πρακτικής, για τον στρατηγικό σχεδιασμό, την οργάνωση και την εκπόνηση κοινωνικοπαιδαγωγικών προγραμμάτων και παρεμβάσεων, με την αξιοποίηση της διεπιστημονικής διασύνδεσης με την Κοινωνική Νευροεπιστήμη.

B) ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ

Ψυχοκοινωνική Υγεία και Αγωγή [Psychosocial Health and Education]

Σκοπός του μαθήματος είναι να παρέχει εξειδικευμένες γνώσεις για την εξοικείωση των φοιτητών με διεπιστημονικά ζητήματα που συνδέουν τους άξονες της Ψυχοκοινωνικής Υγείας με βασικές αρχές των Επιστημών της Αγωγής.

Ενδεικτική αναφορά σε ορισμένους άξονες του μαθήματος

A) Αποσαφήνιση και μελέτη εννοιών που αφορούν σε θέματα διασύνδεσης ψυχοκοινωνικής υγείας και αγωγής.

- B) Ανάδειξη της σημασίας της λειτουργικής αξιολόγησης για την επίτευξη ψυχοκοινωνικής υγείας.
- Γ) Μελέτη ειδικών παρεμβάσεων που συμβάλλουν στην προστασία και στην ενίσχυση της ψυχοκοινωνικής υγείας.
- Δ) Σχεδιασμός και στρατηγικές για την ανάπτυξη της ψυχοκοινωνικής αγωγής κυρίως στην ενήλικη ζωή, αλλά και καθοδήγηση για τη διερεύνηση αποτελεσματικών παρεμβάσεων για όλο το ηλικιακό φάσμα του ανθρώπου.
- Ε) Αναγνώριση και αρχές διαχείρισης κακοποιητικών ψυχοκοινωνικών συμπεριφορών (mobbing).
- ΣΤ) Βασικές αρχές διαχείρισης αισθημάτων, τα οποία απειλούν την ψυχοκοινωνική υγεία (απαξίωση, πένθος, απώλεια)
- Ζ) Επιδιώκεται, τέλος, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες να αναπτύξουν ειδικές δεξιότητες για την πραγματοποίηση αξιόπιστων ερευνών, με στόχο την επίτευξη διεπιστημονικής διασύνδεσης μεταξύ ψυχοκοινωνικής υγείας και αγωγής.
- Το μάθημα μπορεί να περιλαμβάνει βιωματικά σεμινάρια και πρακτική άσκηση.

Παιδαγωγική Ψυχολογία [Educational Psychology]

Σκοπός του μαθήματος είναι οι φοιτητές και φοιτήτριες να εξοικειωθούν με τις θεωρίες και εφαρμογές της Παιδαγωγικής Ψυχολογίας που είναι απαραίτητες στον πολυδύναμο ρόλο του κοινωνικού παιδαγωγού. Το περιεχόμενο του μαθήματος περιλαμβάνει ενδεικτικά τα εξής: Έννοια και περιεχόμενο της Παιδαγωγικής Ψυχολογίας, Σύγκριση με άλλους συναφείς όρους, Θεωρητικές και ιδεολογικές προσεγγίσεις στην ψυχοπαιδαγωγική, Θεωρίες της Αγωγής, Ανάπτυξη του παιδιού και του εφήβου, Ζητήματα γνωστικής και κοινωνικής ανάπτυξης, Διαχείριση της σχολικής τάξης, Παιδί και μάθηση στη σχολική ηλικία, Κοινωνικοποίηση και Προσαρμογή στο σχολείο, Μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, Μάθηση και ατομικές διαφορές, Καλλιέργεια δεξιοτήτων ζωής.

Ζητήματα Εκπαιδευτικής Νευροεπιστήμης [Issues of Educational Neuroscience]

Σκοπός του μαθήματος είναι η διασύνδεση της Αναπτυξιακής Γνωστικής Νευροεπιστήμης με την Εκπαιδευτική Ψυχολογία και τις Επιστήμες της Αγωγής. Μελετώνται νευρωνικοί μηχανισμοί που συνδέονται με γνωστικές διεργασίες και ικανότητες στη σχολική τάξη, όπως η μνήμη, η συγκέντρωση προσοχής, η ομιλία, η ανάγνωση, η ορθογραφία, τα μαθηματικά κ.ά., καθώς και οι αντίστοιχες δυσλειτουργίες σε διάφορες μορφές (π.χ. Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής και Υπερκινητικότητα, δυσλεξία, δυσαριθμία κ.λπ.). Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες εξοικειώνονται με βασικά ζητήματα που έχει καταδείξει η έρευνα της Εκπαιδευτικής Νευροεπιστήμης και επηρεάζουν την εκπαίδευση, τόσο στις κρίσιμες αναπτυξιακές περιόδους του παιδιού, όσο και κατά την διάρκεια του κάθε αναπτυξιακού σταδίου.

Συστημική Συμβουλευτική στη Σχολική Κοινότητα και στην Εκπαίδευση Ενηλίκων [Systemic Counseling in the School Community and in Adult Education]

Σκοπός του μαθήματος είναι η μελέτη, με την αξιοποίηση της Συστημικής Μεθοδολογίας, των σχέσεων και των αλληλεπιδράσεων των συστημάτων του Σχολείου, της Οικογένειας και της Κοινότητας με τα υποσυστήματά τους και η βαθύτερη κατανόηση των αλληλεπιδράσεων αυτών στη γνωστική, συναισθηματική, ηθική και κοινωνική ανάπτυξη και ενίσχυση του παιδιού, των γονέων, των εκπαιδευτικών και των υπολοίπων μελών της σχολικής κοινότητας.

Οι φοιτητές και φοιτήτριες επιδιώκεται με το μάθημα αυτό να γίνουν ικανοί: α) να αναδεικνύουν επαρκώς τους τρόπους που ενεργοποιούν και υποστηρίζουν τις σχέσεις και τις δυναμικές που προάγουν την πολύπλευρη ανάπτυξη, πρόοδο και ευημερία των μαθητών και των υπολοίπων συμμετεχόντων στη σχολική

κοινότητα και β) να αναπτύσσουν επαρκώς μοντέλα παρέμβασης που διευκολύνουν την προαγωγή της ψυχικής υγείας, της μάθησης, της ομαλής προσαρμογής και της ψυχοκοινωνικής ανάπτυξης των παιδιών, καθώς και όλων των συμμετεχόντων στο σχολείο και στη σχολική κοινότητα, παιδιών και ενηλίκων.

Κοινωνικοπαιδαγωγικές Εφαρμογές στη Συμπεριληπτική και Διαπολιτισμική Εκπαίδευση [Inclusive and Intercultural Education from a Socialpedagogical Perspective]

Σκοπός του μαθήματος είναι η θεωρητική και πρακτική κατάρτιση των φοιτητών και φοιτητριών στον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την αξιολόγηση κοινωνικοπαιδαγωγικών προγραμμάτων και παρεμβάσεων με σκοπούς και στόχους που σχετίζονται άμεσα με τη συμπεριληπτική και διαπολιτισμική εκπαίδευση.

Στη διάρκεια του μαθήματος οι φοιτητές θα γνωρίσουν σε βάθος τις αρχές της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης και της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης και θα κατανοήσουν ότι αποτελούν κλάδους της Κοινωνικής Παιδαγωγικής. Θα γνωρίσουν, επίσης, την ιστορία τους σε παγκόσμιο, ευρωπαϊκό και ελληνικό πλαίσιο καθώς και τις σύγχρονες τάσεις τους, όπως αυτές αναλύονται και σε επίσημα διεθνή και ευρωπαϊκά κείμενα (Unesco, Συμβούλιο της Ευρώπης κ.ά.). Ακόμη θα διαπιστώσουν στη θεωρία και πράξη πώς οι αρχές της Κοινωνικής Παιδαγωγικής παράγουν ποικίλες εφαρμογές που μπορούν να τροφοδοτήσουν την συμπεριληπτική και διαπολιτισμική εκπαίδευση, σε διαφορετικά πλαίσια, με διαφορετικές ομάδες και διαφορετικούς σκοπούς. Τέλος θα αναγνωρίσουν πρακτικά σε διάφορες εφαρμογές, π.χ. ομάδες προσφύγων, κοινότητες ρομά, ομάδες απεξάρτησης, μαθητικές κοινότητες σε φυλακές, την ουσιαστική εφαρμογή της θεωρίας στην πράξη, νοηματοδοτώντας έτσι ένα από τα κοινά στοιχεία των τριών επιστημών που είναι η αλλαγή. Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα μπορούν να διακρίνουν τις δυνατότητες που έχει η εφαρμογή της Κοινωνικής Παιδαγωγικής στην συμπεριληπτική εκπαίδευση και τη διαπολιτισμική εκπαίδευση, να υπηρετούν με το γενικότερο έργο τους τις κοινωνικοπαιδαγωγικές αρχές και προτεραιότητες σχετικά με τη συμπεριληπτική και διαπολιτισμική εκπαίδευση και ειδικότερα να σχεδιάζουν και να αξιολογούν οι ίδιοι προγράμματα και εφαρμογές στο παραπάνω το πλαίσιο. Το μάθημα περιλαμβάνει βιωματικά εργαστήρια και πρακτικές ασκήσεις.

Επικοινωνία, διαπροσωπικές σχέσεις και Δυναμική ομάδων [Communication, Interpersonal Relations and Group Dynamics]

Σκοπός του μαθήματος είναι οι φοιτητές και οι φοιτήτριες να εξοικειωθούν με τις βασικές έννοιες, μεθόδους και πρακτικές που αφορούν την ανάπτυξη των σχέσεων και την αποτελεσματική επικοινωνία μεταξύ των μελών διαφόρων τύπων ομάδων.

Στη διάρκεια των μαθημάτων η διδασκαλία επικεντρώνεται στους εξής ενδεικτικούς άξονες: Διαπροσωπικές σχέσεις και ενσυναίσθηση, σχέσεις και δυναμική των ομάδων, τεχνικές διαχείρισης της ομάδας και των διαπροσωπικών σχέσεων, ανίχνευση ασυνείδητων συγκρούσεων και προκαταλήψεων που επηρεάζουν τα μέλη της ομάδας, εσωτερική δυναμική των αρχετυπικών και ασυνείδητων δυναμικών που διέπουν τις διαπροσωπικές σχέσεις και ελλειμματικές ή συγκρουσιακές καταστάσεις μεταξύ των μελών της ομάδας, διαφορετικές νοοτροπίες, κουλτούρες και ρόλοι σε μία ομάδα, εφαρμογή διαφόρων τεχνικών διαχείρισης δύσκολων περιστατικών, βελτίωση και ενίσχυση της επικοινωνίας μεταξύ των μελών της ίδιας ομάδας και μεταξύ διαφορετικών ομάδων.

Μέσα από θεωρητική και βιωματική εκπαίδευση, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες προσεγγίζουν κριτικά τρόπους κινητοποίησης και συνεργασίας των ατόμων στις ομάδες. Μετά την ολοκλήρωση του κύκλου των μαθημάτων, θα είναι σε θέση να εφαρμόζουν τεχνικές σε διαφορετικού τύπου ομάδες (π.χ. ομάδες από τη σχολική κοινότητα ή ευπαθείς κοινωνικά ομάδες κ.ά.) και να σχεδιάζουν και να αναπτύσσουν σχετικές βιωματικές δράσεις με τους κάθε φορά εμπλεκόμενους στην ομάδα. Το μάθημα περιλαμβάνει βιωματικά σεμινάρια.

Κοινωνική Νευροεπιστήμη και Δημιουργικότητα στην Εκπαίδευση και στην Κοινωνία [Social Neuroscience and Creativity in Education and Society]

Σκοπός του μαθήματος είναι η παροχή στους φοιτητές και στις φοιτήτριες υψηλού επιπέδου θεωρητικής και βιωματικής εκπαίδευσης σε ζητήματα που σχετίζονται με την «κουλτούρα της δημιουργικότητας», δηλαδή την ενεργοποίηση και την αξιοποίηση της δημιουργικότητας των εκάστοτε εμπλεκόμενων στην (τυπική, μη τυπική και άτυπη) εκπαίδευση, καθώς και με τη συνειδητοποίηση του παιδαγωγικού και κοινωνικού ρόλου της δημιουργικότητας και της καινοτομίας στην αντιμετώπιση των σύγχρονων απαιτήσεων και εκπαιδευτικών και κοινωνικών αναγκών.

Στη διάρκεια των μαθημάτων αξιοποιούνται τα αποτελέσματα της έρευνας της Κοινωνικής Νευροεπιστήμης σχετικά με τη δημιουργικότητα που είναι νοητική λειτουργία, η οποία ενεργοποιεί νέες νευρωνικές συνάψεις που ενισχύονται μέσα από τη συνειδητή προσπάθεια και τη συστηματική εξάσκηση.

Στο πλαίσιο αυτό οι φοιτητές και οι φοιτήτριες: α) γνωρίζουν βιωματικά τη θεωρία και την πράξη της «κουλτούρας της δημιουργικότητας» και την ανάπτυξή της στην τυπική, στη μη τυπική και στην άτυπη εκπαίδευση, β) γνωρίζουν βιωματικά μεθόδους και τεχνικές για την ενεργοποίηση των δημιουργικών ικανοτήτων όλων των εμπλεκόμενων στον εκάστοτε εκπαιδευτικό χώρο και γ) αναζητούν τρόπους αξιοποίησης και εφαρμογής της δημιουργικότητας, προωθώντας μία «κουλτούρα καινοτομίας», για τη βελτίωση και την αλλαγή των διδακτικών, εκπαιδευτικών και κοινωνικών συνθηκών, με έμφαση στη μετασχηματιστική δυναμική αυτής της κουλτούρας και στις δυνατότητές της σε επίπεδο σχεδιασμού, σύνθεσης και παραγωγής.

Μελετάται, επίσης, μέσα από βιωματικές μελέτες περίπτωσης, η μετασχηματιστική δυναμική της δημιουργικότητας στην εκπαίδευση, που μπορεί να δρα χειραφετητικά και διαμορφωτικά μέσα από στοιχεία αυτοπραγμάτωσης, ελευθερίας και ασφάλειας και να συντελεί στην προσωπική και κοινωνική ανάπτυξη. Η βελτίωση και η αλλαγή είναι ο σκοπός σε κάθε περίπτωση, σύμφωνα και με την Κοινωνική Παιδαγωγική, και με αυτό το μάθημα οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα μπορούν να συμβάλλουν στο ζητούμενο του μέλλοντος, που είναι ο δημιουργικός πολίτης. Ο πολίτης που σκέφτεται, αναστοχάζεται και δρα για να βρει λύσεις μέσα από συστηματική προσπάθεια και ποικίλες νοητικές διεργασίες, όπως η φαντασία, η έμπνευση, η διαίσθηση, η δημιουργία πρωτογενών ιδεών που έχουν αξία, η ευελιξία της σκέψης, η εφευρετικότητα, η καινοτομία και το «ευ-επιχειρείν», που αποτελούν πολύ σημαντικές δεξιότητες στον σύγχρονο κόσμο. Το μάθημα περιλαμβάνει βιωματικά εργαστήρια και πρακτικές ασκήσεις.

Κοινωνική Παιδαγωγική και Δημοκρατική Εκπαίδευση [Social Pedagogy and Democratic Education]

Σκοπός του μαθήματος είναι η θεωρητική και πρακτική προσέγγιση του σχολείου ως μία ανθρώπινη και δημοκρατική κοινότητα με βάση τις αρχές της Κοινωνικής Παιδαγωγικής. Στο μάθημα μελετώνται οι στρατηγικές ενίσχυσης της δέσμευσης στις δημοκρατικές αξίες που επηρεάζουν τις αρχές της σχολικής ζωής. Αξιολογούνται διαφορετικοί τρόποι αλλαγής της κουλτούρας των σχολικών μονάδων, με σκοπό το σχολείο (και η σχολική κοινότητα: εκπαιδευτικοί, γονείς, μαθητές/τριες, μη εκπαιδευτικό προσωπικό σχολείου, άλλα μέλη τοπικής κοινότητας κ.ά.) να λειτουργεί υποστηρικτικά για όλα τα μέλη του και να υπηρετεί τον κοινωνικοπαιδαγωγικό του ρόλο, ώστε να ενισχύει τον συλλογικό και δημιουργικό διάλογο, να προσφέρει ισορροπία στις σχέσεις, να προκαλεί τη συμμετοχή στις αποφάσεις, να προάγει τη δημιουργία ενός δημοκρατικού, χωρίς αποκλεισμούς, σχολικού περιβάλλοντος και να εγκαθιδρύει ένα «κοινωνικοπαιδαγωγικό ήθος».

Για τον σκοπό αυτό, οι φοιτητές και φοιτήτριες εκπαιδεύονται στη μεθοδολογία της «Εκπαίδευσης για τη δημοκρατική ιδιότητα του πολίτη» και ασκούνται στον σχεδιασμό, στην οργάνωση και στην εφαρμογή σχεδίων δράσης και προγραμμάτων που επιδιώκουν τη δημοκρατική εκπαίδευση των μαθητών και των άλλων μελών του σχολείου και την υποστήριξη στην πράξη ενός δημιουργικού και πραγματικά σύγχρονου δημοκρατικού σχολείου, με βάση τις αρχές και τις προτεραιότητες της Κοινωνικής Παιδαγωγικής, όπως την προσωπική και κοινωνική ευημερία και πρόοδο, την κοινωνική δικαιοσύνη, την ενεργό συμμετοχή όλων των μερών της σχολικής κοινότητας στη λήψη αποφάσεων, τη διαλεκτική ικανότητα, την κριτική και

αναστοχαστική διαδικασία, την ενθάρρυνση της δημιουργικότητας και της ρηξικέλευθης σκέψης, την ανάληψη της προσωπικής και συλλογικής ευθύνης, τη συνεργατική δράση κ.ά.

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος επιδιώκεται οι φοιτητές και οι φοιτήτριες να εμφορούνται -στην διδακτική και εκπαιδευτική πράξη τους- από τη δημοκρατική κουλτούρα, να μπορούν επαρκώς να προάγουν στο σχολείο και την ευρύτερη σχολική κοινότητα την εκπαίδευση στη δημοκρατική ιδιότητα του πολίτη και να σχεδιάζουν, να εφαρμόζουν και να αξιολογούν δράσεις και προγράμματα για το δημοκρατικό σχολείο. Το μάθημα μπορεί να περιλαμβάνει βιωματικά εργαστήρια και πρακτικές ασκήσεις.

Επιστημολογία των Επιστημών της Αγωγής [Epistemology of Education]

Σκοπός του μαθήματος είναι η διερεύνηση των απόψεων που έχουν αναπτυχθεί ιστορικά στον χώρο των Επιστημών της Αγωγής, αναφορικά με τις: α) οντολογικές προκείμενες γνωστικής-πληροφοριακής σύλληψης του κόσμου, β) επιστημολογικές βάσεις προσπαθειών τεκμηρίωσης της γνώσης και των μορφών που αποκτά αυτή η γνώση (forms-of-knowledge), γ) μεθοδολογικές επιλογές και διαδικασίες προσέγγισης και γνώσης υποκειμένου-αντικειμένου γνώσης. Το μάθημα εξετάζει το πώς γνωρίζουμε τον κόσμο (φύση, πηγές και όρια του κόσμου), διακρίνοντας την γνώση από τις γνώμες και τις πεποιθήσεις των ανθρώπων (δυϊσμός, αντικειμενικότητα, σχετικισμός).

Ιδιαίτερως, μελετώνται πρακτικά οι τρόποι δόμησης (λογική, αποδεικτική κλπ.) της επιχειρηματολογίας, δικαιολόγησης (π.χ. foundationalism vs cohererism) και της νομιμοποίησης μιας θεωρίας ή μοντέλου, μεταθεωρητικών κριτικών, του ελέγχου των γνωσιακών πλαισίων της αγωγής, της δυναμικής προσέγγισης της κατάλληλης μεθοδολογίας μετάβασης από το πρότερο πλαίσιο αγωγής, στο σχολικό ή/και από ετερόκλητα πολιτισμικά πλαίσια λειτουργίας του παιδευτικού γεγονότος σε σύγχρονα επιστημολογικά μοντέλα γνώσης και διδακτικής, στο πλαίσιο των Επιστημών της Αγωγής. Τέλος, με δεδομένη την εξοικείωση των φοιτητών με τους προαναφερθέντες άξονες, στο μάθημα δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην κατανόηση και αξιοποίηση των επιστημολογικών διαστάσεων (διεπιστημονικών/interdisciplinary και «υπερ(συν)επιστημο-νικών»/transdisciplinary) της Κοινωνικής Παιδαγωγικής.

Δίκτυα Συνεργασίας Σχολείου, Οικογένειας και Κοινότητας [School, Family and Community Collaborative Networks]

Σκοπός του μαθήματος είναι οι φοιτητές και φοιτήτριες να εξοικειωθούν με τη δυναμική, τη λειτουργία και την αποτελεσματικότητα των συνεργατικών δικτύων, ιδιαιτέρως μεταξύ του Σχολείου, της Οικογένειας και της Κοινότητας. Τα δίκτυα αυτά θα στοχεύουν στη συγκρότηση, εδραίωση, ισχυροποίηση και αξιοποίηση ενός συστήματος αξιών, αρχών και πεποιθήσεων, το οποίο θα οδηγήσει σε έναν «συστημικό μετασχηματισμό» της κουλτούρας όλων των εμπλεκόμενων συστημάτων, του σχολείου, της οικογένειας, του ευρύτερου σχολικού περιβάλλοντος, της γειτονιάς και της κοινότητας.

Σε αυτό το πλαίσιο, μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές και φοιτήτριες θα είναι ικανοί: α) να αξιοποιούν τις σύγχρονες θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις που συγκροτούν τον επιστημονικό χώρο της επικοινωνίας Σχολείου, Οικογένειας και Κοινότητας, τις καλές μεθόδους και πρακτικές για τη μεταξύ τους αποτελεσματική συνεργασία και τις αρχές και τη μεθοδολογία για τη συγκρότηση συνεκτικών επικοινωνιακών δικτύων και β) να σχεδιάζουν, να αναπτύσσουν και να εφαρμόζουν σχετικά προγράμματα, τα οποία θα ενισχύουν τον ρόλο του σχολείου, της οικογένειας και της κοινότητας και θα υποστηρίζουν τη δημιουργική διασύνδεσή τους (με τη λογική της δικτυακής λειτουργίας), την αποτελεσματική συνεργασία τους και τον «συστημικό μετασχηματισμό» της κουλτούρας τους.

Ενδεικτική αναφορά σε ορισμένους άξονες του μαθήματος: Μοντέλα επικοινωνίας: θεωρητικές προσεγγίσεις και πρακτικές εφαρμογές, Η κοινωνικοποίηση και η ανάπτυξη του παιδιού μέσα στα συστήματα της οικογένειας, του σχολείου και της τοπικής κοινότητας, Η ανάγκη για την επικοινωνία σχολείου, οικογένειας και κοινότητας μέσα στις σύγχρονες προκλήσεις και απαιτήσεις, Βασικές θεωρητικές προσεγγίσεις και σύγχρονα μοντέλα για την επικοινωνία σχολείου, οικογένειας και κοινότητας,

Μεθοδολογία έρευνας στην επικοινωνία σχολείου, οικογένειας και κοινότητας. Σχεδιασμός, οργάνωση, υλοποίηση ερευνητικών προσεγγίσεων, Η δημιουργία, η μεθοδολογία, η λειτουργία και η αποτελεσματικότητα των συνεργατικών δικτύων, Βασικές αρχές συστημικού μετασχηματισμού, Μέθοδοι, τεχνικές και πρακτικές για τη βελτίωση και τη διεύρυνση της επικοινωνίας σχολείου, οικογένειας και κοινότητας και τη δικτυακή τους διασύνδεση, Παραδείγματα εφαρμογών από σχετικά -διεθνή και ελληνικά- ερευνητικά προγράμματα, Το μοντέλο της Συνεκπαίδευσης [Syneducation (Synergy+Education) Model], Συνεκπαίδευση μαθητών, γονέων, εκπαιδευτικών, προσώπων από την κοινότητα: Θεωρητικό και μεθοδολογικό πλαίσιο και συνεκπαιδευτικά προγράμματα, Σχεδιασμός – προγραμματισμός δράσεων από τον εκπαιδευτικό, μέσα και έξω από τη σχολική τάξη ενισχυτικών της επικοινωνίας σχολείου, οικογένειας και κοινότητας και της δημιουργίας συνεργατικού δικτύου, Προβλήματα και περιορισμοί στην επικοινωνία σχολείου, οικογένειας και κοινότητας, Δυνατότητες αντιμετώπισης και τρόποι υπέρβασης εμποδίων, Τρόποι «μάθησης» και «εκπαίδευσης» των συνεργατικών δικτύων, Μελέτη περιπτώσεων μέσα από βιωματικές πρακτικές, Η αξιοποίηση της συνεργασίας σχολείου και οικογένειας, αξιοποιώντας τον κοινωνικοπαιδαγωγικό ρόλο του σχολείου για τη διαχείριση κρίσιμων προβλημάτων (π.χ. πρόληψη και αντιμετώπιση αντικοινωνικών συμπεριφορών στον χώρο του σχολείου και στο περιβάλλον της κοινότητας). Το μάθημα μπορεί να περιλαμβάνει βιωματικά εργαστήρια, σεμινάρια και πρακτικές ασκήσεις.

Κοινωνική και Συναισθηματική Αγωγή και Ανάπτυξη [Social and Emotional Education and Development]

Σκοπός του μαθήματος είναι οι φοιτητές και οι φοιτήτριες να αναδεικνύουν, θεωρητικά και πρακτικά, τον οργανωμένο διαμεσολαβητικό ρόλο της Κοινωνικής Παιδαγωγικής ανάμεσα στο βιοψυχοκοινωνικό σύστημα άνθρωπος και στο κοινωνικο-πολιτισμικό-οικονομικό υπερσύστημα του περιβάλλοντός του. Μελετούν ζητήματα που αφορούν τις μαθησιακές, συναισθηματικές και κοινωνικές δεξιότητες, τα κίνητρα, τις σχέσεις μεταξύ των ατόμων και ομάδων, τον κοινωνικό μετασχηματισμό, την κοινωνική συμμετοχή, τον ρόλο του πολιτισμικού πλαισίου και της γλώσσας, την ετερότητα, την πολιτισμική ποικιλότητα, τη διαπολιτισμική επικοινωνία. Η μελέτη δεν περιορίζεται μόνο στην εκπαίδευση (τυπική και μη τυπική), αλλά επεκτείνεται και στην αγωγή του ανθρώπου (οικογένεια, κοινωνικές ομάδες, ΜΜΕ, θεσμοί κ.ά.). Με την ολοκλήρωση των μαθημάτων οι φοιτητές και φοιτήτριες θα μπορούν επαρκώς να αξιοποιούν τις γνώσεις τους για τη σχέση Κοινωνικής Παιδαγωγικής και συναισθηματικής και κοινωνικής ανάπτυξης στον σχεδιασμό, εφαρμογή και αξιολόγηση κοινωνικοπαιδαγωγικών δράσεων.

ΑΡΘΡΟ 8.

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ

8.1 Το εκπαιδευτικό έργο κάθε ακαδημαϊκού έτους διαρθρώνεται σε δύο εξάμηνα σπουδών, το χειμερινό και το εαρινό, έκαστο εκ των οποίων περιλαμβάνει τουλάχιστον δεκατρείς (13) εβδομάδες διδασκαλίας και τρεις (3) εβδομάδες εξετάσεων. Τα μαθήματα του χειμερινού και εαρινού εξαμήνου εξετάζονται επαναληπτικώς κατά την περίοδο του Σεπτεμβρίου.

8.2 Σε περίπτωση κωλύματος διεξαγωγής μαθήματος προβλέπεται η αναπλήρωσή του. Η ημερομηνία και η ώρα αναπλήρωσης αναρτώνται στην αντίστοιχη ηλεκτρονική τάξη και οι φοιτητές/τριες ενημερώνονται μέσω ηλεκτρονικού μηνύματος.

8.3 Οι μεταπτυχιακοί/κές φοιτητές/τριες πρέπει να παρακολουθούν ανελλιπώς και υποχρεωτικά όλα τα μαθήματα (και τα εργαστήρια, σεμινάρια, πρακτικές ασκήσεις, κ.λπ. που εντάσσονται στα μαθήματα) του προγράμματος, σύμφωνα με τις οδηγίες που προβλέπονται στο πρόγραμμα σπουδών και να μετέχουν ενεργά στις συζητήσεις, βιωματικές ασκήσεις, παρουσιάσεις, λοιπές ερευνητικές δραστηριότητες και γενικά, στο σύνολο των εκπαιδευτικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων του προγράμματος. Η παρουσία τους ελέγχεται από τον/την διδάσκοντα/ουσα και η επίδοσή τους αξιολογείται διαρκώς από αυτόν/ην, καθ' όλη τη διάρκεια του εξαμήνου. Η υπέρβαση των δύο απουσιών σε κάθε (τρίωρο) μάθημα, σημαίνει αποκλεισμό από τις εξετάσεις του αντίστοιχου μαθήματος και επανάληψή του. Εάν ο/η μεταπτυχιακός/ή

φοιτητής/τρια συγκεντρώσει περισσότερες των δύο (2) τρίωρων απουσιών θα πρέπει να παρακολουθήσει εκ νέου το μάθημα. Όλα τα σχετικά ζητήματα εξετάζονται από τη ΣΕ η οποία γνωμοδοτεί σχετικά στην ΕΠΣ.

8.4 Η αξιολόγηση των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών και η επίδοσή τους στα μαθήματα που υποχρεούνται να παρακολουθήσουν στο πλαίσιο του ΔΠΜΣ πραγματοποιείται στο τέλος κάθε εξαμήνου με εκπόνηση εργασιών καθ' όλη τη διάρκεια του εξαμήνου και με απαλλακτική εργασία ή με γραπτές ή/και προφορικές εξετάσεις ή συνδυασμό των παραπάνω.

Ο τρόπος αξιολόγησης ορίζεται από τον/ην υπεύθυνο/η διδάσκοντα/ουσα του κάθε μαθήματος. Κατά τη διεξαγωγή γραπτών ή προφορικών εξετάσεων, ως μεθόδων αξιολόγησης, εξασφαλίζεται υποχρεωτικά το αδιάβλητο της διαδικασίας. Η βαθμολόγηση γίνεται στην κλίμακα 1-10. Τα αποτελέσματα των εξετάσεων ανακοινώνονται από τον διδάσκοντα και αποστέλλονται στη Γραμματεία του ΔΠΜΣ και του Τμήματος μέσα σε εύλογο χρόνο (40 ημερών) μετά την εξέταση του μαθήματος (γραπτής ή προφορικής εξέτασης ή λήξης ορίου κατάθεσης απαλλακτικής εργασίας).

8.5 Για την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών ή συνθηκών που ανάγονται σε λόγους ανωτέρας βίας δύναται να εφαρμόζονται εναλλακτικές μέθοδοι αξιολόγησης, όπως η διεξαγωγή γραπτών ή προφορικών εξετάσεων με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων, υπό την προϋπόθεση ότι εξασφαλίζεται το αδιάβλητο της διαδικασίας της αξιολόγησης και αφού υπάρχει σχετική έγκριση από την ΕΠΣ.

8.6 Δύνανται να εφαρμόζονται εναλλακτικές μέθοδοι για την αξιολόγηση φοιτητών/τριών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες μετά από απόφαση της ΣΕ και εισήγηση της επιτροπής ΑμεΑ του επισπεύδοντος Τμήματος και λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές οδηγίες της Μονάδας Προσβασιμότητας Φοιτητών με αναπηρία.

8.7 Η αξιολόγηση των φοιτητών/τριών των προγραμμάτων σπουδών δεύτερου κύκλου που οργανώνονται με μεθόδους εξ αποστάσεως εκπαίδευσης δύναται να πραγματοποιείται με εξ αποστάσεως εξετάσεις, υπό την προϋπόθεση ότι εξασφαλίζεται το αδιάβλητο της διαδικασίας της αξιολόγησης.

8.8 Στις περιπτώσεις ασθένειας ή ανάρρωσης από βαριά ασθένεια συνιστάται ο/η διδάσκων/ουσα να διευκολύνει, με όποιον τρόπο θεωρεί ο/η ίδιος/α πρόσφορο, τον/την φοιτητή/τρια (π.χ. συνδυασμός εκπόνησης εργασιών και προφορικής εξ αποστάσεως εξέτασης). Κατά τις προφορικές εξετάσεις ο/η διδάσκων/ουσα εξασφαλίζει ότι δεν θα παρευρίσκεται μόνος του/της με τον/την εξεταζόμενο/η φοιτητή/τρια.

8.9 Μαθήματα στα οποία κάποιος δεν έλαβε προβιβάσιμο βαθμό, οφείλει να τα επαναλάβει. Ωστόσο, η παρακολούθηση των εργαστηρίων, σεμιναρίων, πρακτικών ασκήσεων κ.λπ. κατοχυρώνεται και δεν επαναλαμβάνεται, εφόσον η παρακολούθηση αυτών κρίθηκε ολοκληρωμένη και επιτυχής.

8.10 Διόρθωση βαθμού επιτρέπεται, εφόσον έχει εμφιλοχωρήσει προφανής παραδρομή ή αθροιστικό σφάλμα, ύστερα από έγγραφο του/της αρμόδιου διδάσκοντα/ουσας και απόφαση της ΕΠΣ.

8.11 Αν ο/η φοιτητής/τρια αποτύχει περισσότερες από τρεις (3) φορές στο ίδιο μάθημα, ακολουθείται η διαδικασία που ορίζει η ισχύουσα νομοθεσία.

8.12 Για τον υπολογισμό του βαθμού του τίτλου σπουδών λαμβάνεται υπόψη η βαρύτητα που έχει κάθε μάθημα στο πρόγραμμα σπουδών και η οποία εκφράζεται με τον αριθμό των πιστωτικών μονάδων (ECTS). Ο αριθμός των πιστωτικών μονάδων (ECTS) του μαθήματος αποτελεί ταυτόχρονα και τον συντελεστή βαρύτητας αυτού του μαθήματος, ο οποίος είναι 7,5 ο ίδιος για τα δώδεκα (12) μαθήματα του ΔΠΜΣ. Για τον υπολογισμό του βαθμού του τίτλου σπουδών πολλαπλασιάζεται ο βαθμός κάθε μαθήματος με τον αντίστοιχο αριθμό των πιστωτικών μονάδων (του μαθήματος, δηλαδή 7,5) και το συνολικό άθροισμα των επιμέρους γινομένων διαιρείται με το σύνολο των πιστωτικών μονάδων που απαιτούνται για την απόκτηση του τίτλου. Ο υπολογισμός αυτός εκφράζεται με τον ακόλουθο μαθηματικό τύπο:

$$\text{Βαθμός πτυχίου/διπλώματος} = \left(\sum_{k=1}^N \text{BM}_k \cdot \text{ΠΜ}_k \right) / \Sigma \text{ΠΜ}$$

όπου:

N = αριθμός μαθημάτων που απαιτούνται για τη λήψη του αντίστοιχου τίτλου σπουδών

BMκ = βαθμός του μαθήματος

ΠΜκ = πιστωτικές μονάδες του μαθήματος (7,5)

ΣΠΜ = σύνολο πιστωτικών μονάδων για τη λήψη του αντίστοιχου τίτλου σπουδών

Για την απόκτηση διπλώματος του ΔΜΣ κάθε μεταπτυχιακός/η φοιτητής/τρια οφείλει να παρακολουθήσει και να εξεταστεί επιτυχώς στο σύνολο των υποχρεωτικών και τον απαιτούμενο αριθμό των κατ' επιλογή υποχρεωτικών μαθημάτων του ΔΠΜΣ (συνολικό ECTS από μαθήματα: 90) και να εκπονήσει μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία (30 ECTS), συγκεντρώνοντας έτσι γενικό σύνολο 120 πιστωτικών μονάδων (ECTS).

ΑΡΘΡΟ 9.

ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

9.1 Η ανάθεση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας (ΜΔΕ) γίνεται μετά την παρακολούθηση όλων των μαθημάτων του προγράμματος σπουδών και την επιτυχή εξέταση σε αυτά.

9.2 Η ΜΔΕ πρέπει να είναι ατομική, πρωτότυπη, να έχει ερευνητικό χαρακτήρα και να συντάσσεται σύμφωνα με τον αναλυτικό Οδηγό Εκπόνησης Διπλωματικής Εργασίας του ΔΠΜΣ, ο οποίος είναι αναρτημένος στην ιστοσελίδα του ΔΠΜΣ και στην αντίστοιχη ηλεκτρονική τάξη της Διπλωματικής εργασίας.

9.3 Ύστερα από αίτηση του/της υποψηφίου/ας στην οποία αναγράφεται ο προτεινόμενος τίτλος της διπλωματικής εργασίας, ο/η επιβλέπων/ουσα και επισυνάπτεται περίληψη της προτεινόμενης εργασίας, η οποία συνοδεύεται από υπόμνημα διπλωματικής εργασίας (μετά από σχετική απόφαση της ΕΠΣ, σύμφωνα με τον αναλυτικό Οδηγό Εκπόνησης Διπλωματικής Εργασίας του ΔΠΜΣ και τις αναλυτικές οδηγίες που δίνονται στους/στις φοιτητές /τριες από διδάσκοντες στο ΔΠΜΣ, σε ειδικές συναντήσεις/σεμινάρια ενημέρωσης και υποστήριξης) και μετά την έγκριση του Υπομνήματος (μπορεί να έχουν προηγηθεί διορθώσεις, υποδείξεις κ.λπ. για την αρτιότερη εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας), η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών ορίζει τον/την επιβλέποντα/ουσα αυτής και συγκροτεί την τριμελή εξεταστική επιτροπή για την έγκριση της εργασίας, ένα από τα μέλη της οποίας είναι και ο/η επιβλέπων/ουσα. Η γλώσσα συγγραφής της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας είναι η ελληνική (μπορεί να είναι και η αγγλική, μετά από έγκριση από την ΕΠΣ). Η ΕΠΣ εγκρίνει και τον ορισμό του θέματος της διπλωματικής.

9.4 Ο τίτλος της εργασίας μπορεί να τροποποιηθεί κατόπιν αίτησης του/ης φοιτητή /τριας και σύμφωνης γνώμης του/ης επιβλέποντος/ουσας προς τη ΣΕ του ΔΠΜΣ. Στην αίτηση πρέπει να υπάρχει και συνοπτική δικαιολόγηση της αλλαγής.

9.5 Το θέμα της διπλωματικής εργασίας υποχρεωτικά θα σχετίζεται με τους δύο πυλώνες του ΔΠΜΣ, πρωτίστως με την Κοινωνική Παιδαγωγική, καθώς και με την Κοινωνική Νευροεπιστήμη και με άλλες επιστήμες και πεδία (αναλόγως με την επιλογή του θέματος), με τα οποία θα γίνονται διεπιστημονικές διασυνδέσεις.

Αυτό αποτελεί προϋπόθεση για την έγκριση της διπλωματικής εργασίας, με δεδομένο ότι με την ολοκλήρωση των σπουδών ο/η φοιτητής/τρια αποκτά τον τίτλο του κοινωνικού παιδαγωγού.

9.6 Για να εγκριθεί η διπλωματική εργασία ο/η φοιτητής/τρια οφείλει να την υποστηρίξει, ενώπιον της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής, επιτυχώς (πρωτοτυπία, περιεχόμενο, παρουσίαση, ανταπόκριση στις ερωτήσεις των μελών της επιτροπής κ.ά.).

Η διπλωματική εργασία θεωρείται επιτυχής, αν λάβει βαθμό από 5 - 10 (με τον αντίστοιχο χαρακτηρισμό, καλώς, λίαν καλώς και άριστα). Αν η διπλωματική εργασία αξιολογηθεί με βαθμό κάτω από τη βάση (5), τότε ο/η φοιτητής/τρια, μπορεί να υποβάλει εκ νέου την εργασία σε συνεργασία με τον/την επιβλέποντα/ουσα και με την ίδια τριμελή επιτροπή. Στην περίπτωση που η διπλωματική εργασία και τη δεύτερη φορά αξιολογηθεί με βαθμό κάτω από τη βάση (5), τότε ο/η φοιτητής/τρια δεν έχει δικαίωμα άλλης παράτασης και του/της απονέμεται μόνο Βεβαίωση παρακολούθησης των μαθημάτων και όχι Βεβαίωση

περάτωσης σπουδών.

Στην περίπτωση που ζητηθούν από την τριμελή εξεταστική επιτροπή διορθώσεις ο/η φοιτητής/τρια δεσμεύεται να τις ολοκληρώσει στο συγκεκριμένο χρονικό διάστημα που η επιτροπή θα του ορίσει.

Για όλα τα σχετικά ζητήματα υπάρχει διεξοδική ενημέρωση στον αναλυτικό Οδηγό Εκπόνησης Διπλωματικής Εργασίας του ΔΠΜΣ.

9.7 Ο/Η Επιβλέπων/ουσα και τα μέλη της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας ορίζονται από τις κατωτέρω κατηγορίες που έχουν αναλάβει διδακτικό έργο στο ΔΠΜΣ.:

α) μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.), Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.Δι.Π.) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) των συνεργαζόμενων στο ΔΠΜΣ Τμημάτων ή άλλων Τμημάτων του ΕΚΠΑ ή άλλων Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι.) της Ελλάδας ή της αλλοδαπής ή του Ανώτατου Στρατιωτικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Σ.Ε.Ι.), με πρόσθετη απασχόληση πέραν των νόμιμων υποχρεώσεών τους.

β) ομότιμοι Καθηγητές ή αφυπηρητήσαντα μέλη Δ.Ε.Π. των συνεργαζόμενων στο ΔΠΜΣ Τμημάτων ή άλλων Τμημάτων του ΕΚΠΑ ή άλλου Α.Ε.Ι., της Ελλάδας ή του εξωτερικού,

γ) συνεργαζόμενοι καθηγητές,

δ) εντεταλμένοι διδάσκοντες,

ε) επισκέπτες καθηγητές ή επισκέπτες ερευνητές,

στ) ερευνητές και ειδικοί λειτουργικοί επιστήμονες ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014 (Α' 258) ή λοιπών ερευνητικών κέντρων και ινστιτούτων της ημεδαπής ή αλλοδαπής.

Με απόφαση της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών, σε ειδικές περιπτώσεις, δύναται να ανατίθεται η επίβλεψη διπλωματικών εργασιών και σε μέλη Δ.Ε.Π., Ε.Ε.Π., Ε.Τ.Ε.Π. και Ε.Δι.Π. του Τμήματος, που δεν έχουν αναλάβει διδακτικό έργο στο ΔΠΜΣ.

9.8 Οι μεταπτυχιακές διπλωματικές εργασίες εφόσον λάβουν τελική έγκριση (μετά από την ολοκλήρωση ενδεχόμενων διορθώσεων) από την εξεταστική επιτροπή, αναρτώνται υποχρεωτικά στο Ψηφιακό Αποθετήριο "ΠΕΡΓΑΜΟΣ", σύμφωνα με τις αποφάσεις της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ. Εφόσον η Μ.Δ.Ε. περιέχει πρωτότυπα αποτελέσματα μη δημοσιευμένα, δύναται, κατόπιν αιτήσεως του/της επιβλέποντος/ουσας, η οποία συνυπογράφεται από τον/την μεταπτυχιακό φοιτητή/τρια, να δημοσιευθούν στην ιστοσελίδα μόνο οι περιλήψεις, και το πλήρες κείμενο να δημοσιευθεί αργότερα.

ΑΡΘΡΟ 10

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ

10.1 Οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες έχουν όλα τα δικαιώματα και τις παροχές που προβλέπονται και για τους φοιτητές του πρώτου κύκλου σπουδών, έως και τη λήξη τυχόν χορηγηθείσας παράτασης φοίτησης, πλην του δικαιώματος παροχής δωρεάν διδακτικών συγγραμμάτων.

10.2 Το Ίδρυμα εξασφαλίζει στους/ις φοιτητές/τριες με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες προσβασιμότητα (<https://access.uoa.gr/>).

10.3 Οι υποχρεώσεις παρακολούθησης των μαθημάτων του ΔΠΜΣ από τους /τις φοιτητές/τριες ορίζονται στο άρθρο 8 του παρόντος Κανονισμού.

10.4 Η ΕΠΣ μετά την εισήγηση της ΣΕ., δύναται να αποφασίσει τη διαγραφή μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών εάν:

- υπερβούν το ανώτατο όριο απουσιών,
- έχουν αποτύχει στην εξέταση μαθήματος ή μαθημάτων και δεν έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς το

πρόγραμμα, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στον παρόντα κανονισμό,

- υπερβούν τη μέγιστη χρονική διάρκεια φοίτησης στο ΔΠΜΣ, όπως ορίζεται στον παρόντα Κανονισμό,
- έχουν παραβιάσει τις κείμενες διατάξεις όσον αφορά την ηθική και τη δεοντολογία και την αντιμετώπιση πειθαρχικών παραπτωμάτων από τα αρμόδια πειθαρχικά Όργανα,
- δεν καταβάλλουν το προβλεπόμενο τέλος φοίτησης,
- υποβάλουν αίτηση διαγραφής οι ίδιοι.

10.5 Σε περίπτωση που μεταπτυχιακός/κή φοιτητής/τρια διαγραφεί από το ΔΠΜΣ, μπορεί να αιτηθεί χορήγηση βεβαίωσης για τα μαθήματα στα οποία έχει εξεταστεί επιτυχώς.

10.6 Οι φοιτητές/τριες μπορούν να συμμετέχουν σε διεθνή προγράμματα ανταλλαγής φοιτητών/τριων, όπως το πρόγραμμα ERASMUS + ή CIVIS, κατά την κείμενη νομοθεσία. Στην περίπτωση αυτή ο μέγιστος αριθμός ECTS που μπορούν να αναγνωρίσουν είναι τριάντα (30). Η δυνατότητα αυτή παρέχεται μετά το Α' εξάμηνο σπουδών τους. Οι φοιτητές/τριες θα πρέπει να κάνουν αιτιολογημένη αίτηση προς τη ΣΕ και να ακολουθήσουν τους όρους του προγράμματος.

10.7 Στους/στις μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες προσφέρεται η δυνατότητα να κάνουν προαιρετική Πρακτική Άσκηση τριακοσίων (300) ή πεντακοσίων (500) ωρών με επιλογή τους. Η (προαιρετική) Πρακτική Άσκηση των τριακοσίων (300) ωρών λαμβάνει 12 ECTS και των πεντακοσίων (500) ωρών λαμβάνει 20 ECTS, τα οποία δεν προσμετρώνται στα εκατόν είκοσι (120) ECTS του κανονικού προγράμματος σπουδών.

10.8 Οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες του Ε.Κ.Π.Α. δύνανται να εγγραφούν σε ΔΠΜΣ του ίδιου ή άλλων Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, σχετικού αντικείμενου με το ΔΠΜΣ, στο πλαίσιο εκπαιδευτικών ή ερευνητικών προγραμμάτων συνεργασίας σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

10.9 Είναι δυνατή η παράλληλη φοίτηση σε προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών και σε μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών ή σε δύο (2) Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του ίδιου ή άλλου Τμήματος, του ίδιου ή άλλου Α.Ε.Ι.

10.10 Στο τέλος κάθε εξαμήνου πραγματοποιείται αξιολόγηση κάθε μαθήματος και κάθε διδάσκοντος/ουσας από τους/ις μεταπτυχιακούς φοιτητές/τριες (βλ. άρθρο 17 του παρόντος Κανονισμού).

10.11 Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες μπορούν να αιτηθούν την έκδοση του διπλώματός τους εκτός από την ελληνική και στην αγγλική γλώσσα.

10.12 Για τη συμμετοχή τους στο Διατμηματικό ΠΜΣ «Κοινωνική Νευροεπιστήμη, Κοινωνική Παιδαγωγική και Εκπαίδευση» (Social Neuroscience, Social Pedagogy and Education) οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες καταβάλλουν στον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας (ΕΛΚΕ) του ΕΚΠΑ τέλη φοίτησης, τα οποία αποτελούν τα έσοδα (μείον την παρακράτηση του 30% από τον ΕΛΚΕ και τις απαλλαγές διδάκτρων, μέχρι 30%) για την κάλυψη των λειτουργικών αναγκών του ΔΠΜΣ.

Η διαδικασία καταβολής των τελών φοίτησης έχει ως ακολούθως:

Οι μεταπτυχιακοί/κές φοιτητές/τριες καταβάλλουν στον ΕΛΚΕ τα τέλη φοίτησης σε τέσσερις δόσεις, τα οποία ανέρχονται στο ποσό των 950 ευρώ ανά εξάμηνο/δόση. Η επιβολή τελών φοίτησης κρίνεται αναγκαία γιατί οι δαπάνες του ΔΠΜΣ δεν καλύπτονται από άλλες πηγές χρηματοδότησης. Το ποσό αυτό δύναται να αλλάξει μετά από αιτιολογημένη απόφαση της ΕΠΣ. Η καταβολή του τέλους φοίτησης γίνεται υποχρεωτικά στην αρχή κάθε εξαμήνου και προϋποθέτει την εγγραφή του/της φοιτητή/τριας σε αυτό.

10.13 Σε περίπτωση που ο/η φοιτητής/τρια αποφασίσει να διακόψει τη φοίτησή του/της στο ΔΠΜΣ για οιονδήποτε λόγο και σε οποιοδήποτε σημείο της φοίτησης μετά την εγγραφή του/της στο έτος ή στο εξάμηνο ή να ακυρώσει την εγγραφή του δεν γίνεται επιστροφή τελών φοίτησης.

ΑΡΘΡΟ 11

ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΔΙΔΑΚΤΡΩΝ

11.1 Απαλλάσσονται από τα τέλη φοίτησης, οι φοιτητές/τριες του ΔΠΜΣ που πληρούν τα οικονομικά ή κοινωνικά κριτήρια και τις προϋποθέσεις αριστείας κατά τον πρώτο κύκλο σπουδών, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Η απαλλαγή αυτή παρέχεται για τη συμμετοχή σε ένα μόνο ΠΜΣ. Σε κάθε περίπτωση, οι απαλλασσόμενοι/ες φοιτητές/τριες δεν ξεπερνούν το ποσοστό του τριάντα τοις εκατό (30%) του συνολικού αριθμού των φοιτητών/τριων που εισάγονται στο Π.Μ.Σ. ανά ακαδημαϊκό έτος.

11.2 Η αίτηση για απαλλαγή από τα τέλη φοίτησης υποβάλλεται μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας επιλογής των φοιτητών/τριών στο ΔΠΜΣ και η διαδικασία αυτή γίνεται άπαξ, μόνο για τους/τις νεοεισερχόμενους/ες φοιτητές/τριες. Η οικονομική κατάσταση υποψηφίου/ας σε καμία περίπτωση δεν αποτελεί λόγο μη επιλογής στο ΔΠΜΣ.

11.3 Δεν δικαιούνται απαλλαγή όσοι λαμβάνουν υποτροφία από άλλη πηγή, ούτε οι πολίτες χωρών εκτός Ε.Ε.

11.4 Εντός τριών εργάσιμων ημερών από την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων επιτυχόντων υποψηφίων μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών κατ' έτος, οι επιτυχόντες/ουσες φοιτητές/τριες δύνανται να αιτηθούν απαλλαγής τελών φοίτησης προσκομίζοντας όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας. Η ανακοίνωση που παρέχει αναλυτικά όλες τις σχετικές πληροφορίες αναρτάται στις ιστοσελίδες του ΔΠΜΣ και του επισπεύδοντος Τμήματος. Ελλιπείς φάκελοι δεν εξετάζονται.

11.5 Η εξέταση των κριτηρίων περί απαλλαγής από τα τέλη φοίτησης πραγματοποιείται από την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών και εκδίδεται αιτιολογημένη απόφαση περί αποδοχής ή απόρριψης της αίτησης.

11.6 Εφόσον η ισχύουσα νομοθεσία θέτει ηλικιακό κριτήριο, συνιστάται, για λόγους χρηστής διοίκησης και ίσης μεταχείρισης, ως ημερομηνία γέννησης των φοιτητών/τριών να θεωρείται η 31η Δεκεμβρίου του έτους γέννησης.

11.7 Τα μέλη των κατηγοριών Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π., Ε.Τ.Ε.Π., που γίνονται δεκτοί ως υπεράριθμοι σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 3.3 του παρόντος Κανονισμού, απαλλάσσονται από την καταβολή διδάκτρων.

ΑΡΘΡΟ 12

ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ

12.1 Είναι δυνατόν να χορηγούνται υποτροφίες για εγγραφή φοιτητών από χορηγούς του ΔΠΜΣ υπό τους ακόλουθους όρους:

α. ο προτεινόμενος φοιτητής/τρια να πληροί όλα τα κριτήρια επιλογής στο ΔΠΜΣ, σύμφωνα με τον παρόντα Κανονισμό,

β. το ύψος της χορηγίας στο ΔΠΜΣ να ανέρχεται στο συνολικό ποσό των τελών φοίτησης.

Η ΕΠΣ του ΔΠΜΣ, εάν δημιουργηθούν οι οικονομικές δυνατότητες, μπορεί να επανεξετάσει τη χορήγηση υποτροφιών.

ΑΡΘΡΟ 13

ΥΠΟΔΟΜΗ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΔΠΜΣ

13.1 Για την εύρυθμη λειτουργία του ΔΠΜΣ διατίθενται αίθουσες διδασκαλίας και σεμιναρίων, βιωματικών εργαστηρίων, αμφιθέατρα εξοπλισμένα με οπτικοακουστικά μέσα, εργαστήρια, βιβλιοθήκη, φωτοτυπικά μηχανήματα κ.ά. του επισπεύδοντος Τμήματος ΠΤΔΕ και σε εξαιρετικές περιπτώσεις, αν υπάρχει η δυνατότητα, μπορεί να προσφερθεί και η υποδομή των συνεργαζόμενων Τμημάτων.

13.2 Η διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη του ΔΠΜΣ γίνεται από τη Γραμματεία της του ΠΤΔΕ και τη

Γραμματεία του ΔΠΜΣ.

13.3 Η χρηματοδότηση του ΔΠΜΣ μπορεί να προέρχεται από:

- α) τέλη φοίτησης,
- β) δωρεές, χορηγίες και πάσης φύσεως οικονομικές ενισχύσεις,
- γ) κληροδοτήματα,
- δ) πόρους από ερευνητικά έργα ή προγράμματα,
- ε) ιδίους πόρους του ΕΚΠΑ,
- στ) τον κρατικό προϋπολογισμό ή το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων και
- ζ) κάθε άλλη νόμιμη πηγή.

13.4 Τα έσοδα του ΔΠΜΣ προέρχονται μέχρι την τροποποίηση του παρόντος κανονισμού, αποκλειστικά από τα τέλη φοίτησης που καταβάλλουν οι φοιτητές/ριες, για την κάλυψη όλων των λειτουργικών αναγκών του ΔΠΜΣ. Η καταβολή των τελών φοίτησης πραγματοποιείται από τον/την ίδιο/α τον/την φοιτητή/τρια ή από τρίτο φυσικό ή νομικό πρόσωπο για λογαριασμό του/της φοιτητή/τριας.

13.5 Η διαχείριση των πόρων του ΔΠΜΣ πραγματοποιείται από τον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας (ΕΛΚΕ) του Ε.Κ.Π.Α.

13.6 Οι πόροι του ΔΠΜΣ κατανέμονται ως εξής:

- α) ποσό που αντιστοιχεί στο τριάντα τοις εκατό (30%) των συνολικών εσόδων που προέρχονται από τέλη φοίτησης παρακρατείται από τον ΕΛΚΕ. Στο ποσό αυτό συμπεριλαμβάνεται το ποσοστό παρακράτησης υπέρ του ΕΛΚΕ για την οικονομική διαχείριση του ΔΠΜΣ. Εάν υπάρξουν έσοδα του ΔΠΜΣ που θα προέρχονται από δωρεές, χορηγίες και πάσης φύσεως οικονομικές ενισχύσεις, κληροδοτήματα ή πόρους από ερευνητικά έργα ή προγράμματα, θα πραγματοποιείται η παρακράτηση υπέρ ΕΛΚΕ που ισχύει για τα έσοδα από αντίστοιχες πηγές χρηματοδότησης,
- β) το υπόλοιπο ποσό των συνολικών εσόδων του ΔΠΜΣ, μετά και από την προβλεπόμενη απαλλαγή διδάκτρων μέχρι 30%, διατίθεται για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών του ΔΠΜΣ.

ΑΡΘΡΟ 14

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΟΥ ΔΠΜΣ

14.1 Το διδακτικό έργο (μαθήματα, εργαστήρια, σεμινάρια, πρακτικές ασκήσεις, διαλέξεις κ.ά.) του Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΠΜΣ) ανατίθεται, κατόπιν απόφασης της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών στις ακόλουθες κατηγορίες διδασκόντων:

- α) μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.), Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) των τριών συνεργαζόμενων Τμημάτων στο ΔΠΜΣ του ΕΚΠΑ ή άλλων Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι.) της ημεδαπής ή αλλοδαπής, ή του Ανώτατου Στρατιωτικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Σ.Ε.Ι.), με πρόσθετη απασχόληση πέραν των νόμιμων υποχρεώσεών τους,
- β) ομότιμους καθηγητές/τριες ή αφυπηρητήσαντα μέλη Δ.Ε.Π. των συνεργαζόμενων στο ΔΠΜΣ Τμημάτων ή άλλων Τμημάτων του ΕΚΠΑ ή άλλου Α.Ε.Ι., της Ελλάδας ή του εξωτερικού,
- γ) συνεργαζόμενους/ες καθηγητές/τριες,
- δ) εντεταλμένους/ες διδάσκοντες/ουσες,
- ε) επισκέπτες καθηγητές/τριες ή επισκέπτες ερευνητές/τριες, από την Ελλάδα ή το εξωτερικό,

στ) ερευνητές και ειδικούς λειτουργικούς επιστήμονες ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014 (Α' 258) ή λοιπών ερευνητικών κέντρων και ινστιτούτων της ημεδαπής ή αλλοδαπής,

ζ) επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους, οι οποίοι διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις και σχετική εμπειρία στα γνωστικά αντικείμενα του ΔΠΜΣ (και μπορεί να μην έχουν διδακτορικό δίπλωμα),

η) ειδικούς επιστήμονες ή ερευνητές ή καλλιτέχνες με μεγάλη εμπειρία στα γνωστικά αντικείμενα των μαθημάτων (σεμιναρίων, εργαστηρίων κ.λπ.).

14.2 Όλες οι κατηγορίες διδασκόντων/ουσών δύνανται να αμείβονται αποκλειστικά από τους πόρους του ΔΠΜΣ. Δεν επιτρέπεται η καταβολή αμοιβής ή άλλης παροχής από τον κρατικό προϋπολογισμό ή το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων. Με απόφαση της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών, καθορίζεται το ύψος της αμοιβής κάθε διδάσκοντος/ουσας. Ειδικώς οι διδάσκοντες/ουσες που έχουν την ιδιότητα μέλους Δ.Ε.Π. δύνανται να αμείβονται επιπροσθέτως για έργο που προσφέρουν προς το ΔΠΜΣ, εφόσον εκπληρώνουν τις ελάχιστες εκ του νόμου υποχρεώσεις τους, όπως ορίζονται στην παρ. 2 του άρθρου 155 του Ν.4957/2022. Το τελευταίο εδάφιο εφαρμόζεται αναλογικά και για τα μέλη Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.ΕΠ., εφόσον εκπληρώνουν τις ελάχιστες εκ του νόμου υποχρεώσεις τους.

14.3 Η ΕΠΣ δύνανται να αιτηθεί στις Συνελεύσεις των συνεργαζόμενων Τμημάτων την ανάθεση επικουρικού διδακτικού έργου σε υποψήφιους διδάκτορες των Τμημάτων, υπό την επίβλεψη διδάσκοντος/ουσας του ΔΠΜΣ.

14.4 Η ανάθεση του διδακτικού έργου του ΔΠΜΣ, για κάθε ακαδημαϊκό εξάμηνο, σε διδάσκοντες όλων των προαναφερόμενων κατηγοριών πραγματοποιείται με απόφαση της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών, κατόπιν εισήγησης της Συντονιστικής Επιτροπής του ΔΠΜΣ.

Οι αποφάσεις της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών για την κατανομή του διδακτικού έργου περιλαμβάνουν υποχρεωτικά τα ακόλουθα στοιχεία:

α) το ονοματεπώνυμο του/ης διδάσκοντα/ουσας,

β) την ιδιότητά του/ης (π.χ. μέλος Δ.Ε.Π., Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π., Ε.Τ.Ε.Π. κ.ά.),

γ) το είδος του διδακτικού έργου που ανατίθεται ανά διδάσκοντα/ουσα (μάθημα, σεμινάριο, εργαστήριο κ.λπ.),

δ) τον αριθμό των ωρών διδασκαλίας ανά μάθημα, σεμινάριο, εργαστήριο κ.λπ..

14.5 Η κατανομή του διδακτικού έργου πραγματοποιείται πριν από την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους τόσο για το χειμερινό όσο και για το εαρινό εξάμηνο. Σε περίπτωση που η κατανομή του διδακτικού έργου δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί ταυτόχρονα και για τα δύο ακαδημαϊκά εξάμηνα, η απόφαση θα λαμβάνεται πριν από την έναρξη του κάθε ακαδημαϊκού εξαμήνου. Με αιτιολογημένη απόφαση της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών η ανάθεση διδακτικού έργου δύναται να τροποποιείται κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους.

14.6 Οι διδάσκοντες/ουσες, κατά το χρονικό διάστημα που τελούν σε καθεστώς εκπαιδευτικής άδειας ή αναστολής καθηκόντων, δύνανται να παρέχουν διδακτικό έργο προς το ΔΠΜΣ, εάν κρίνουν ότι το πρόγραμμά τους το επιτρέπει, υπό την προϋπόθεση βεβαίως ότι βάσει των συντρεχουσών συνθηκών τούτο είναι ουσιαστικά και πρακτικά εφικτό, ζήτημα το οποίο πρέπει κατά περίπτωση να κριθεί αρμοδίως.

ΑΡΘΡΟ 15

ΑΠΟΝΟΜΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

15.1 Ο/Η φοιτητής/τρια ολοκληρώνει τις σπουδές για την απόκτηση Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) με την επιτυχή συμπλήρωση των δώδεκα (12) μαθημάτων όπως περιγράφεται στον παρόντα Κανονισμό, με τη συγγραφή και επιτυχή υποστήριξη της διπλωματικής εργασίας και τη συνακόλουθη συμπλήρωση των 120 πιστωτικών μονάδων (ECTS) που απαιτούνται για τη λήψη του Δ.Μ.Σ. Η Επιτροπή

Προγράμματος Σπουδών διαπιστώνει την ολοκλήρωση των σπουδών προκειμένου να χορηγηθεί το Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.).

15.2 Με την ολοκλήρωση της ανωτέρω διαδικασίας και μέχρι την καθομολόγηση, ο/η φοιτητής/τρια αν επιθυμεί (μετά από αίτηση στη Γραμματεία) μπορεί να λάβει Βεβαίωση Περάτωσης Σπουδών στο ΔΠΜΣ, η οποία είναι ισοδύναμη με το Δίπλωμα. Επίσης, με την ολοκλήρωση των σπουδών στο ΔΠΜΣ, χάνεται η φοιτητική του/ης ιδιότητα και παύει η συμμετοχή του/ης στα συλλογικά όργανα διοίκησης του ΕΚΠΑ.

15.3 Το Δ.Μ.Σ. πιστοποιεί την επιτυχή αποπεράτωση των σπουδών και αναγράφει βαθμό, με ακρίβεια δύο δεκαδικών ψηφίων, κατά την ακόλουθη κλίμακα: Άριστα (8,5 έως 10), Λίαν Καλώς (6,5 έως 8,5 μη συμπεριλαμβανομένου) και Καλώς (5 έως 6,5 μη συμπεριλαμβανομένου).

15.4 Ο τύπος του Δ.Μ.Σ. ανά είδος ΠΜΣ είναι κοινός για όλα τα Τμήματα και τις Σχολές του Ε.Κ.Π.Α. και περιλαμβάνεται στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του Ιδρύματος.

15.5 Στο πλαίσιο του Διατμηματικού ΠΜΣ, μετά την πλήρη και επιτυχή ολοκλήρωση των σπουδών, απονέμεται Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στην «Κοινωνική Νευροεπιστήμη, Κοινωνική Παιδαγωγική, και Εκπαίδευση» (Master of Science in Social Neuroscience, Social Pedagogy and Education).

15.6 Στο Δίπλωμα του Διατμηματικού ΠΜΣ γίνεται ισοτιμία αναφορά στο ΠΤΔΕ του ΕΚΠΑ, στην Ιατρική Σχολή του ΕΚΠΑ και στο Τμήμα Βιολογίας του ΕΚΠΑ. Το Δ.Μ.Σ. συνυπογράφεται από τον/την Πρύτανη του ΕΚΠΑ, Διευθυντή/ρια του ΔΠΜΣ και Γραμματέα του επισπεύδοντος Τμήματος.

15.7 Το ΔΠΜΣ δύναται να χορηγήσει Βεβαίωση Πιστοποίησης (προαιρετικής) Πρακτικής Άσκησης (300 ή 500 ωρών κατά την επιλογή του/της φοιτητή/τριας) μετά τη συνεπή ανταπόκρισή του/της στις αντίστοιχες υποχρεώσεις (σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 7.6 του παρόντος Κανονισμού).

ΑΡΘΡΟ 16. ΟΡΚΩΜΟΣΙΑ

16.1 Η ορκωμοσία δεν αποτελεί συστατικό τύπο της επιτυχούς περάτωσης των σπουδών, είναι όμως αναγκαία προϋπόθεση για τη χορήγηση του εγγράφου τίτλου του διπλώματος. Η καθομολόγηση γίνεται στο πλαίσιο της Συνέλευσης της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών και σε χώρο του ΠΤΔΕ ή της Σχολής Επιστημών της Αγωγής ή του Πανεπιστημίου, παρουσία του/ης Διευθυντή/ντριας του ΔΠΜΣ του/της Προέδρου του Τμήματος ή του/της Κοσμήτορα της Σχολής ή του/της Αναπληρωτή/τριας τους και, κατά τις δυνατότητες, ενδεχομένως εκπροσώπου του Πρυτάνεως.

16.2 Αίτημα για τελετή ορκωμοσίας μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών στη Μεγάλη Αίθουσα Τελετών του Κεντρικού κτηρίου εξετάζεται κατά περίπτωση από τον Πρύτανη, βάσει εκτίμησης των εκάστοτε δυνατοτήτων και του αριθμού των ορκιζόμενων που θα δηλώνεται από τη Γραμματεία του ΔΠΜΣ στη Διεύθυνση Εκπαίδευσης και Έρευνας.

16.3 Οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες, που έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς το ΔΠΜΣ σε εξαιρετικές περιπτώσεις (σπουδές, διαμονή ή εργασία στο εξωτερικό, λόγοι υγείας κ.λπ.), μπορούν να αιτηθούν στη Γραμματεία του ΠΤΔΕ εξαίρεση από την υποχρέωση καθομολόγησης. Η εξαίρεση από την υποχρέωση καθομολόγησης εγκρίνεται από τον/την Διευθυντή/τρια του ΔΠΜΣ και τον/την Αντιπρύτανη Ακαδημαϊκών Υποθέσεων και Φοιτητικής Μέριμνας.

ΑΡΘΡΟ 17

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΔΠΜΣ

17.1 Αξιολόγηση από την Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης

Το ΔΠΜΣ αξιολογείται στο πλαίσιο της περιοδικής αξιολόγησης/πιστοποίησης του Τμήματος που διοργανώνεται από την Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΘ.Α.Α.Ε.). Στο πλαίσιο αυτό αξιολογείται η συνολική αποτίμηση του έργου που επιτελέστηκε στο ΔΠΜΣ, ο βαθμός εκπλήρωσης των στόχων που είχαν

τεθεί κατά την ίδρυσή του, η βιωσιμότητά του, η απορρόφηση των αποφοίτων στην αγορά εργασίας, ο βαθμός συμβολής του στην έρευνα, η εσωτερική αξιολόγησή του από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές/τριες, η σκοπιμότητα παράτασης της λειτουργίας του, καθώς και λοιπά στοιχεία σχετικά με την ποιότητα του έργου που παράγεται και τη συμβολή του στην εθνική στρατηγική για την ανώτατη εκπαίδευση.

Αν το ΔΠΜΣ κατά το στάδιο της αξιολόγησής του κριθεί ότι δεν πληροί τις προϋποθέσεις συνέχισης της λειτουργίας του, λειτουργεί μέχρι την αποφοίτηση των ήδη εγγεγραμμένων φοιτητών/τριών σύμφωνα με την απόφαση ίδρυσης και τον ισχύοντα κανονισμό μεταπτυχιακών και διδακτορικών προγραμμάτων σπουδών.

17.2 Εσωτερική αξιολόγηση

Η εσωτερική αξιολόγηση των ΠΜΣ πραγματοποιείται σε ετήσια βάση από τη Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟ.ΔΙ.Π.) του Ιδρύματος. Στη διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης συμμετέχουν όλοι οι εμπλεκόμενοι στην υλοποίηση των ενεργειών και των δράσεων του ΔΠΜΣ και πιο συγκεκριμένα, οι φοιτητές/τριες, τα μέλη του διδακτικού προσωπικού, το προσωπικό διοικητικής και τεχνικής υποστήριξης και τα μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής του ΔΠΜΣ.

Η διαδικασία εσωτερικής αξιολόγησης πραγματοποιείται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, το Εσωτερικό Σύστημα Διασφάλισης Ποιότητας του Ιδρύματος, τις οδηγίες και τα πρότυπα της ΕΘΑΑΕ και σύμφωνα και με όσα ειδικότερα ορίζονται στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών του ΔΠΜΣ, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητές του.

Η εσωτερική αξιολόγηση του ΔΠΜΣ περιλαμβάνει την αποτίμηση του διδακτικού έργου, καθώς και όλων των ακαδημαϊκών λειτουργιών και δράσεων του.

Αναλυτικότερα αξιολογούνται:

- α) το περιεχόμενο του Προγράμματος Σπουδών σύμφωνα με την πιο πρόσφατη έρευνα στα συγκεκριμένα γνωστικά αντικείμενα του ΔΠΜΣ, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται ο σύγχρονος χαρακτήρας του ΔΠΜΣ,
- β) ο φόρτος εργασίας των μαθημάτων, καθώς και η πορεία και η ολοκλήρωση των μεταπτυχιακών σπουδών από τους/ις φοιτητές/τριες,
- γ) ο βαθμός ικανοποίησης των προσδοκιών των φοιτητών/τριών από το Πρόγραμμα Σπουδών, τις προσφερόμενες υπηρεσίες υποστήριξης των σπουδών τους και το μαθησιακό περιβάλλον,
- δ) τα μαθήματα του Προγράμματος σε εξαμηνιαία βάση μέσω ηλεκτρονικών ανώνυμων ερωτηματολογίων που συμπληρώνουν οι φοιτητές/τριες του ΔΠΜΣ, στο τέλος κάθε εξαμήνου.

Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης κοινοποιούνται στους/στις διδάσκοντες/ουσες και σε όποιον ορίζει ο νόμος υπεύθυνο αξιολόγησης του ΔΠΜΣ. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης αξιοποιούνται κάθε χρόνο, για τη βελτίωση του παρεχόμενου εκπαιδευτικού και διδακτικού έργου, καθώς και των ευρύτερων λειτουργιών του ΔΠΜΣ. Γενικά, τα αποτελέσματα της αξιολόγησης αποτελούν τη βάση για την ετήσια μελέτη της ΕΠΣ που πραγματοποιείται κάθε Σεπτέμβριο και αξιοποιεί όλα τα αποτελέσματα με σκοπό τη βιωσιμότητα του Προγράμματος, το υψηλό επίπεδο σπουδών, τη βελτίωση των παροχών του και την αποδοτικότητα των διδασκόντων του.

ΑΡΘΡΟ 18

ΧΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΔΠΜΣ

Το ΔΠΜΣ μπορεί να λειτουργήσει μέχρι το ακαδημαϊκό έτος 2029-2030, εφόσον πληροί τα κριτήρια της εσωτερικής και εξωτερικής αξιολόγησης, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

ΑΡΘΡΟ 19

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Οι ήδη εγγεγραμμένοι/ες φοιτητές/τριες ολοκληρώνουν τις σπουδές τους σύμφωνα με τον παρόντα Κανονισμό.

Για όσα θέματα δεν ορίζονται στην ισχύουσα νομοθεσία, στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Διατριβών του ΕΚΠΑ ή στον παρόντα Κανονισμό, αρμόδια να αποφασίσουν είναι τα όργανα του ΔΠΜΣ.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρύτανης

Καθηγητής Μελέτιος-Αθανάσιος Δημόπουλος